Genel Maden-İş Zonguldak şubeleri delege seçimleri yapıldı

Yazısı 6. sy.

Tek Gıda-İş Sendikası'nda bir şube yönetimi daha devrildi

Yazısı 4. sy.

Polonya'daki son gelişmeler

Yazısı 2. sy.

Sayı 8
6 Eylül-21 Eylül 1989
1000 TL.
(KDV Dahil)
(15 Günde bir yayınlanır)

ÜRETEN BİZİZ
YÖNETEN DE
BİZ OLACAĞIZ

İŞÇİLERİN SESİ

ciler 12 Eylül'ü değerlendiriyor

Karanlığı yırtacağız"

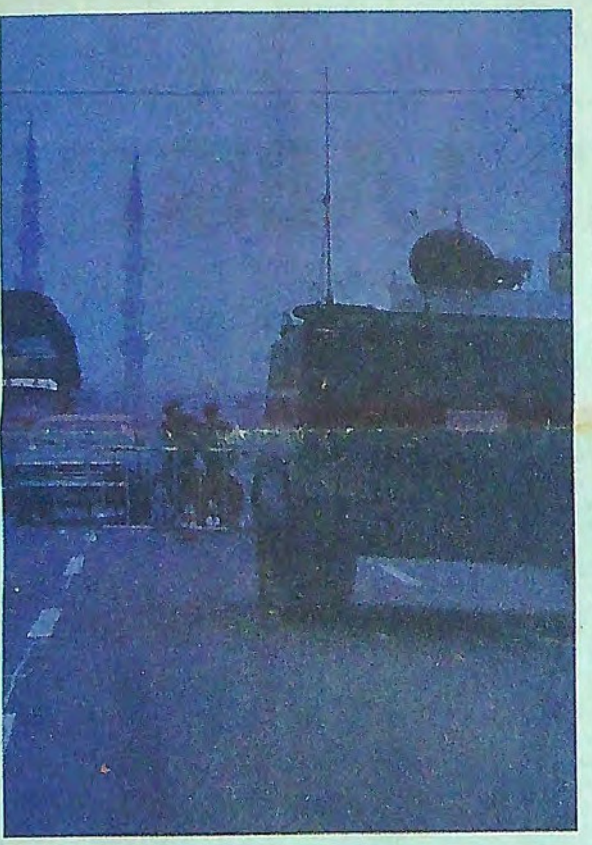

ler 12 Eylül'-
dersler çıkarı-
Çeşitli işkolla-
DİSK dene-
i yaşamış, 12
ün baskı ve te-
den payını al-
çiler, '80 önce-
işçi hareketi-
sik ve zaafla-
uün bu eksik-
n nasıl aşılabi-
ni değerlendir-
Ortak görüş,
dirençli ör-
melerinin ya-
ığı, sendikal
dele ile politik
delenin birlik-
in sağlanabil-
koşullarda 12
'lerin "elini
u sallayarak"
eyeceği doğ-
unda. Demok-
sınıf ve kitle
kacılığının gös-
lik değil somut
lenmelerle ya-
geçirilmesi, iş-
n tüm kararla-
tılabileceği or-
arın yaratılması
asında birleşili-
İşçiler 12 Ey-
en çıkarılacak
nli derslerden
in siyaset yap-
n peynir ekmek
gerekli olduğu, sendikaların yalnızca eko-
k mücadele veren örgütlenmeler olma-
gerektiği, asıl önemli işlevlerinin işçile-
f bilinci taşımak olduğu görüşündeler.
bak, Otomobil-İş Sendikası'nın örgütlü
nduğu ve 400'ü aşkın işçinin çalıştığı bir
. Baştemsilci Mustafa Ünüvar 12 Eylül
ğinde işyerinin grevde olduğuna dikkat
or. "1980 Mart'ında greve çıkmıştık. Ta-
rimiz arasında birinci ve ikinci yıllar için
a saat ücreti, 6 ikramiye, yıllık ücretli izi-
rttırılması gibi maddeler vardı. 12 Eylül
grev çadırlarımız söküldü, işbaşı yap-
zorunda kaldık. MGK yüzde 70 oranın-
r ücret zammını uygun gördü. Oysa bi-
zim istediğimiz ücret zammı yüzde 115'e karşılık geliyordu. Sonradan YHK'nın bağıtladığı sözleşmede ikramiyemiz sınırlandı, yıl sonu primlerimiz kaldırıldı. Dini ve milli bayramlarda aldığımız yüzde 50 ücret zammını budadılar" diyor.

Pek çok işyerinde olduğu gibi Rabak'ta da işyeri sendika temsilcisi 12 Eylül'le birlikte gözaltına alınmış, epeyce işkence gördükten sonra tutuklanmış. Bir diğer temsilci de baskılar nedeniyle işyerinden ayrılmak zorunda kalmış. 6 ay süren grevden sonra işbaşı yaptıklarında tüm işçilerin umutsuzluk içinde olduğunu anlatıyor Mustafa Ünüvar. "Sendikanın yokluğunu çok yoğun biçimde hisset-

Devamı 7 sy.

12 Eylülcülere açık mektup

12 Eylül 1980 sabahı yediden yetmişe bütün bir ülke "Türk Silahlı Kuvvetleri Türkiye Cumhuriyeti'ni kollamak ve koruma görevini, yüce Türk milleti adına ve emir ve komuta zinciri içinde ve emirle yerine getirme kararı almış ve ülke yönetimine bütünüyle el koymuştur" sözleriyle uyandı. O sabah milyonlarca insan yasaların "darbe yapma yetkisi" verdiği bir kurumun varlığını öğreniyordu. "Demokrasi ve Hukuk Düzeni"ni korumak ve kollamak görevini "üstlendiğinizi", "gerçeği" kabul etmeyenlerin en sert şekilde cezalandırılacağını belirttiniz.

Kimse şaşırmadı. Bütün geri bıraktırılmış ülke halkları gibi Türkiye halkları da askerî darbelere ve bu darbelerde somutlanan egemen sınıfların gerici, kanlı diktatörlüklerine yabancı değildi. Yerli ve yabancı tekellerin coşkulu desteği, alkışlarıyla tarih sahnesindeki yerinizi aldınız. Ekonomisinden siyasetine, insan ilişkilerine kadar her şeyiyle tıkanmış, kendi içinde çözümler üretemeyen dışa bağımlı çarpık yapının ayakta kalabilmesi için egemen sınıflarca kullanılan son şanstı bu. Derin ekonomik bunalım, parçalanan geleneksel ilişki biçimleri, parlamento, partiler, hükümetler gibi kurumların işlevsiz kalması ve derinleşen iç savaş burjuva düzeninin artık iyice yıprandığını ortaya koyuyordu. 24 Ocak kararları da bunalıma çözüm olarak uluslararası finans çevreleri tarafından önerilmemiş miydi? Ücret ve maaşların alabildiğine düşürülmesi, emekçi kesimlerden tekelci sermayeye kaynak aktarılması demek olan kararlar, 12 Eylül olmadan uygulanabilir miydi? Kararların mimarı eski MESS Başkanı, 12 Eylül hükümetinin ekonomiden sorumlu Devlet Bakanı ve şimdi Başbakan Turgut Özal, biz-

Devamı 7 sy.

FAŞİZM: Tekelci sermayenin açık diktatörlüğü

Yazısı 2. sy.

umhurbaşkanlığı eçimine ilişkin entagon raporu

Yazısı 3. sy.

rkadaşımıza özaltı ve şkence

azetemiz Ankara Bürosu çalışanı Ali Ate-
lları altı gün gözaltında tutulduktan
a serbest bırakıldı.
ülfü Livaneli'nin Hipodrom'da düzenle-
konserinden çıkan Ali Ateşoğulları polis
fından gözaltına alınarak "örgüt üye ve
silcisi olma" suçlamasıyla altı gün sorgu-
ekildi. Sorgu sonrasında götürüldüğü Adli
5 ayrı yerinde darp izi tespit edilerek
M Savcılığına sevk edilen Ali Ateşoğulla-
in takipsizlik kararı verildi.
olisin işkenceye dayalı örgüt yaratma ça-
na karşı direnen Ali Ateşoğulları yaşanı-
n ne ilk ne son örneği.

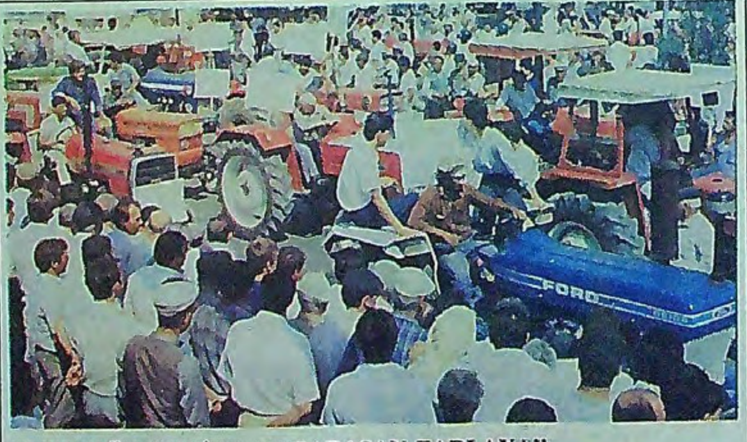

"TRAKTÖR HACİZE, KARABASAN TARLAYA"

Uygulanan ekonomi-politikaların, bıçağı kemiğe dayadığı çiftçiler 15 yıl sonra yürüdüler. TZOB yönetiminin iktidarla ilişkileri içinde uzun süre engellenen tepki nihayet patladı ve Manisa'da binlerce üreticiyi "Özal istifa", "Her şeyi ihlal ettiniz, bizi tarladan ihraç ettiniz" sloganlı yürüyüşü ile patladı. Polisin tüm illerden mitinge katılanları araç plakalarına kadar tesbiti üreticiler üzerinde getirilen bir terör olarak etkili oldu. Katılımın 15 binin üzerinde olduğu miting, işçilerden sonra köylülerin ilk büyük tepkisi olurken, iktidarın üreticileri susturmak için geçici parasal uygulamalara girmesini getirdi. Üreticiler, uygulanan politikaların sonuçlarına karşı mücadelenin yanısıra nedenlerinin üzerine gitmeleri ancak köklü çözüme götürecektir. Ürünlerini yakmak, dökmek siyasi iktidarı uygulamalarından alıkoymayacaktır.

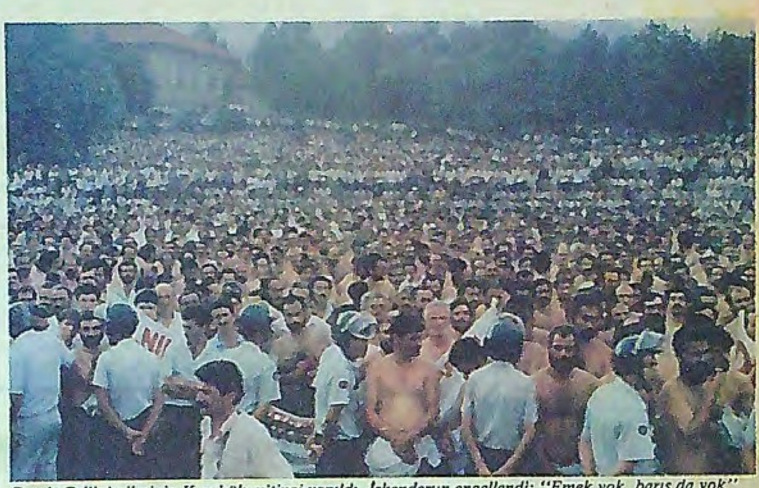

Demir Çelik işçilerinin Karabük mitingi yapıldı, İskenderun engellendi: "Emek yok, barış da yok"

Grev çeliğine su veriliyor

Demir-Çelik işçilerinin grevi 125. günündeyken, Türkiye Demir-Çelik İşletmeleri (T.D.Ç.İ.) Genel Müdürlüğü'nün grevin durdurulması istemini inceleyen Ankara 5. İş Muhakemesi "ihtiyati tedbir" kararı vererek grevi durdurdu. Fakat T.D.Ç.İ. Müdürlüğü kararın uygulanması için mahkemenin tebligat kararını erteledi. Uygulanmaya konulmadığı gerekçesiyle temyiz de edilemeyen kararın uygulanması T.D.Ç.İ Müdürlüğü'nün "takdirine" kalmış durumda. Mahkemenin verdiği fakat uygulanmayan grevi durdurma kararından sonra MESS devreden çıkarıldı ve T.D.Ç.İ. Genel Müdürü Sencer İMER yetkili kılındı. Böylece üzerinde çok yönlü oyunlar oynanmaya çalışılan Demir-Çelik grevi yeni bir devreye girdi.

SİYASİ İKTİDAR VE MESS İLK RAUNDU KAYBETTİ

Şimdiye kadar siyasi iktidar ve MESS tarafından devre dışında tutulan T.D.Ç.İ. Genel Müdürlüğü'nün yetkili kılınması MESS'in ilk raundu kaybettiğini gösteriyor. Demir-Çelik işçilerinin ve özverili mücadelesi, toplumun değişik kesimlerinden gelen desteğin yükselmesi sonucunda, biriken tepkileri MESS'e ve siyasi iktidara yöneleceği kaygısı ile MESS şimdilik aradan çekilmek zorunda kaldı.

Demir-Çelik işçisi bugüne kadar onurlu kavgasını açlığa, yoksulluğa, MESS'in ve siyasi iktidarın her türlü oyunlarına, grevi işten yıkmak isteyenlere karşı yılmadan sürdürdü. Bu kavgası sırasında başta sınıf kardeşleri olmak üzere oldukça geniş kesimlerden destek gördü. İşçiler, "nitelikli" şube yönetimleri grevci işçilere 80 milyon lira civarında maddi destek verdiler. Mesajlarla, ziyaretlerle grevci işçilerin yanında olduklarını be-

Devamı 5 Sy.

Demir-Çelik ve Et Balık'ta

Grev hakkına açık saldırı

22 sendikaya üye işçiler işyerlerinde 12 Eylül günü ortak eyleme girdiler. İşe başlama, bırakma ve öğle saatlerinde bir araya gelen işçiler Demir-Çelik ve Et-Balık işçilerine karşı alınan Bakanlar Kurulu'nun erteleme ve yargı kararlarını kınadılar. Bu kararların sınıfın tümüne yönelik açık bir saldırı olduğunu ve grevdeki işçileri her koşulda destekleyeceklerini belirten bir açıklama yaptılar.

Kavel işçilerine karakolda işkence

Kavel Kablo Fabrikası'na 12 Eylül günü saat 17.30'da dışarıdan atılan bir silah üzerine 11 kişi İstinye Polis Karakolu'nda gözaltına alındı.

Devamı Sf. 7'de

Türk Metal-MESS elele

Yazısı 3. sy.

Yargı yoluyla gözdağı

Tekgıda-İş 2 Nolu Şubeye bağlı, aralarında sendika yöneticisi, işyeri temsilcisi ve işçilerin bulunduğu 23 kişi, Mart-Nisan eylemleriyle "ücret düşüklüğünü bahane edip, işçileri eyleme teşvik etmekten" dolayı yargılandı.

Kartal 1 Asliye Mahkemesinde yapılan duruşmada; işçiler ilk anda iddianamede geçen sözlere müdahale ederek "ücretlerin düşüklüğü bahane değil herkesin kabul ettiği bir gerçektir" diyerek çalışmama nedenlerini "ben çalışmadım, çünkü makineler çalışmıyordu", "hiç kimsenin çalışmadığı bir ortamda bir kişinin çalışması olmaz", "kimsenin telkini altında kalmadım ve kimseyi telkin etmedim" şeklinde ifadeler verdiler.

İşyerinde çalışmaktan doğan hakların alınması doğrultusunda eyleme geçen işçiler için Tekgıda-İş 2 Nolu Şube Başkanı, şube yöneticileri ve işyeri temsilcilerinin söyledikleri ve mahkeme tavrı ilginçti. "Fabrika ve Müessese müdürüyle birlikte işçilerin çalışması için telkinde bulundum" diyen şube başkanının yanında, sendika şube yöneticileri ve işyeri temsilcileri ise "işçilerin çalışmalarını söyledik, bu doğrultuda telkinde bulunduk ama za-

Devamı 7 sy.

FAŞİZM

Tekelci sermayenin açık diktatörlüğüdür

Özü burjuva diktatörlüğü olan kapitalist devlet, kapitalizmin kendi içindeki değişikliklere bağlı olarak çeşitli biçimlere bürünür. Burjuva demokrasisi de, (burjuva diktatörlüğünün bir biçimi olarak) kapitalizmin serbest rekabetçi döneminde, bütün bir kapitalist sınıfın ortak çıkarlarının temsilcisi olarak ortaya çıkmıştır. Serbest rekabet döneminin ortadan kalkarak, kapitalizmin tekelci aşaması olan emperyalizm dönemine girilmesi, kapitalist devletin işleyişinde de önemli değişiklikler meydana getirmiştir. Tekelci kapitalizm (emperyalizm), burjuvazinin bütün siyasal kurumlarında gerici bir dönüşüm eğilimi doğurmuştur. Bu gericileşme eğilimi, faşizmle en uç biçime bürünmüştür. Dolayısıyla faşizmle emperyalizm arasında çok önemli bir ilişki vardı. Ve emperyalizm anlaşılamadan faşizm anlaşılmaz.

Kapitalizmin kendi içi işleyişinin bir sonucu olarak emperyalizm, tekellerin ekonomide belirleyici bir hale gelmesi, banka sermayesi ile sanayi sermayesinin içiçe geçerek mali sermayeye oluşturması, sermaye ihracının büyük bir önem kazanması, dünya pazarlarının uluslararası kapitalist tekeller arasında paylaşılması ve dünyanın toprak bakımından bölüşümünün tamamlanması olarak tanımlanabilir. Kapitalizmin en yüksek ve son aşaması olan emperyalizm döneminde, mali sermaye (finans kapital) burjuvazinin diğer kesimlerinde öne fırlayarak egemenliğini ilan eder. Ekonomik alanda ortaya çıkan tekel, toplumsal yaşamın bütün alanlarını ve elbette ki devletin biçimini de etkiler. Ekonomik ve politik gücünü mümkün olan en geniş boyuta ulaştırmak isteyen tekel, bunu sağlayabilmek için artan ölçülerde terörcü yöntemlere başvurur. İşte faşizm eğilimi de, her şeyden önce modern tekelci kapitalizmin gelişme zorunluluğundan kaynaklanır.

FAŞİZM BİR HÜKÜMET BİÇİMİ DEĞİL DEVLET BİÇİMİDİR

Her gerici, baskıcı yönetimi faşizm olarak tanımlamak yanlıştır. Faşizmin ayırdedici özelliği, emperyalizm çağında mali sermayenin açık diktatörlüğü olmasıdır. Faşizm, sınıf ilişkileri ve kapitalistlerin kararlarını en fazla kılma çabaları karşısında, burjuvazinin işçi sınıfı üzerinde ağır baskılar uygulamasını mümkün kılan biçimler bulma zorunluluğundan doğmuştur. Yeni kapitalistlerin diktatörlüklerini parlamentarist, ''demokratik'' yöntemlerle sürdüremez hale gelmesinden, açık baskıcı yöntemlere ihtiyaç duymasından doğmuştur. Faşizmin temelinde emperyalizmin ekonomik bunalımı, ideolojik-politik bunalımı ve emek ile sermaye arasındaki çelişkiye tekelci burjuvazi lehinde açık bir müdahalenin gerekliliği yatmaktadır.

Faşizmin açık bir gereklilik haline geldiği böylesi bir dönemde, yine burjuvazinin bir egemenlik biçimi olan burjuva demokrasisi artık işe yaramayan, tam tersine sömürünün sürdürülmesinde bir engel olan ve bu yüzden kaldırılıp atılması gereken bir devlet biçimidir. Burjuvazi, bir zamanlar gelişmesi için ihtiyaç duyduğu, kendi yarattığı burjuva demokrasisini inkâr edip, ona karşı cephe almak zorunda kalır. İşte bu yönüyle faşizm, basit bir hükümet değişikliği değil, burjuvazinin bir devlet biçiminden başka bir devlet biçimine geçişini ifade eder.

FAŞİST DÜŞÜNCE YALAN VE DEMAGOJİYE DAYANIR

Burjuva demokrasisinin içinde doğup gelişen faşizm, klasik örnekleri olarak tanımlanan Almanya ve İtalya'da geniş bir kitle desteğini kazanarak iktidara gelmiştir. Destekçileri arasında çeşitli sınıflardan insanların olması, bazılarının faşizmin sınıfsal niteliğini yanlış anlamasına yolaçmıştır. Faşizm, tekelci sermayeye, küçük-burjuvazi içinde kitle tabanı yaratmaya bakar. Bu noktada esnafa, köylülere, memurlara ve özellikle sınıf-dışı kesimlere yönelir. Hatta, işçi sınıfı içinde bile bir etki yaratmayı amaçlar. Böylesi ne farklı öğeleri birleştirebilmek için yaratılan faşist düşünce bukalemun gibidir. Gerektiğinde kapitalizme karşı olduğunu ilan eder, gerektiğinde ırkçılığı savunur. Bazan dinî yüceltir, bazan dine karşı çıkar. Değişen koşullara göre, bir bukalemun gibi değişir. Fakat yalan ve demagojiye dayanan faşist propaganda, değişik toplumsal katmanlar arasında faşist düşünceyi yaysa bile bu, faşizmin niteliğini değiştirmez.

FAŞİZM-İÇ POLİTİKADA EMEKÇİ SINIFLARIN AZGINCA, DIŞ POLİTİKADA SALDIRGANLIKTIR

Faşizmin en temel özelliklerinden birisi de işçi sınıfına olan düşmanlığıdır. İşçi sınıfının her türlü örgütlenmesini dağıtarak, en küçük bir hak alma talebini kanla bastırarak, burjuvazinin azgınca bir sömürüyü tam bir ''özgürlük'' içinde gerçekleştirmesini sağlar. **Faşizm, baskıcı, işkence, terör, katliam vb. yollarla işçi sınıfı üzerindeki baskıyı artırırken, burjuvaziyi, kârlarını ve sömürüyü artırmasında daha da ''özgürleştirir.''**

Faşizm, yoğun bir ırkçı programda ve silahlanmayla birlikte, dış politikada saldırganlığa yönelir. Emperyalist bir savaşa dönüşen bu saldırganlığın temelinde, tekellerin dış pazarları genişletmek ve yeni sömürgeler elde etmek isteği yatar.

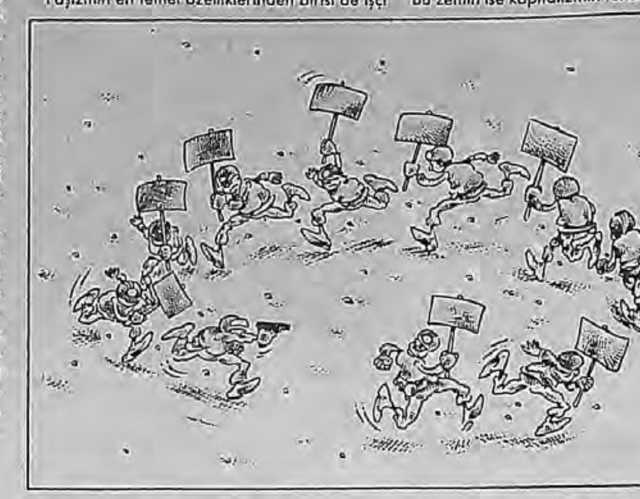

FAŞİZMİN EN TUTARLI DÜŞMANI İŞÇİ SINIFIDIR

Burjuvazinin egemenliğinde mali sermaye lehine bir daralmayı ifade eden faşizme karşı olan güçler çok çeşitlidir. Ve bu güçlerin her biri faşizme karşı çıkışlarını kendi sınıfsal ve siyasi konumlarına bağlı olarak belirlerlere. Bu yüzden faşizmin en tutarlı düşmanı işçi sınıfıdır. Çünkü faşizmin tarihin çöplüğüne atılması, faşizmin üzerinde yükseldiği zeminin kaldırılmasından geçer. Bu zemin ise kapitalizmin tekelci ve son aşaması olan emperyalizmdir. Tekellerin egemenliğidir. Bu egemenliği ortadan kaldırmayı edeflemeyen bir anti-faşist anlayış, faşizme karşı mücadelede doğru ve tutarlı bir çizgi izleyemez. Ve ancak işçi sınıfı kendi iktidarını kurarak tekellerin egemenliğini, mali sermayenin egemenliğini ortadan kaldırabilir.

SÖMÜRGE TİPİ FAŞİZM

Türkiye'de emperyalizme bağımlılığın bir sonucu olarak gerçekleşen faşizm, klasik faşizm örneklerinden (İtalyan, Almanya) farklılıklar göstermektedir. Faşizm, Türkiye'de, batı ülkelerinde ol-
duğu gibi aşağıdan yukarıya bir kitle h
le burjuva demokratik devletin ele geç
luyla değil, emperyalizm ve onun yerl
tekellerin politikalarının devlet eliyle y
aşağıya uygulaması yoluyla günden
Emperyalizmin gericiliğinin Türkiye'd
tısı olan işbirlikçi tekelci burjuvazinin b
ği altındaki egemen sınıflar ittifakı elinc
devlet aygıtındaki örgütlenmeler saye
cut devleti yukarıdan aşağıya faşistleş
Emperyalizmin içsel bir olgu haline gel
iye'de, burjuva demokratik devriminin ta
mış olması, demokratik bir geleneğin va
söz edilmemesi ve Türkiye burjuvazisinin
maye birikimi nedeniyle emekçi sınıfları
remeyecek durumda olması, baskı ve te
netim metodu olarak kullanılmasını doğ

**İşte sömürge tipi faşizm, empery
bir ihracı olarak, devletin ka
faşistleştirmesi'' sonucu ortaya çık
faşistleştirme, bazan sömürge tipi
mokrasi görüntüsü altında, bazan d
baskı altında gerçekleşmiş ve gerçek
tedir.**

Gizli faşizm olarak adlandırılan dön
genel oy, parlamento... vb. demokrat
lar varlığını sürdürmekte ancak hiçbir b
ciliği olmayan ikincil bir konumda varo
tedirler. Demokrasi uygulaması, mevcut
bir çeşitlemesi, faşizmin gizli uygulama
hüküm sürmüş ve sürmektedir. Fakat bu
rasi''nin yetersizleştiği noktada, faşizmin
gulaması gündeme gelmektedir. Egemen
rın kendi içlerinde ve bir bütün olarak e
nıflarla aralarındaki çelişkilerin sertleş
mik, toplumsal, siyasal krizin derinleştiği
da, emperyalizm ve tekelci burjuvazi,
varlığını sürdürebilmek için sınırlı demokr
lara, ''demokrasi''nin sömürge görün
le saldırabilmektedir. Baskı ve terör en a
miyle, hiçbir yasal dayanak aramaksızın
diğine keyfi bir biçimde uygulanmakta
Özetle, baskı, işkence ve terör sınıf m
sine bağlı olarak farklı biçim ve derece
gulansa da, öz olarak devletin işleyişinde
sallaşır. Bu özün değişmesi, sömürünün
ların ortadan kaldırılmasına doğru yön
sınıfı önderliğindeki bir halk demokrasi
kündür. Bunun yolu ise bugünkü egem
kilerini ortadan kaldırmaktan geçer.

Peru'da sendikaların terörle mücadelesi

- *Peru'da insan hakları ihlalleri devam ederken, içlerinde bir maden sendikası liderinin de bulunduğu binlerce kişi öldü.*

Peru'nun en büyük sendikası olan CGTP, başkan Alan Garcia'nın 1985'te iktidara gelmesinden bu yana 10.000 kişinin öldüğünü, 3500 kişinin de ''kaybolduğunu'' açıkladı.

Madenciler Federasyonu'nun lideri Saul Cantoral Şubat ayında öldürüldü. Bütün bunların sorumlusunun Silahlı Kuvvetler ve Sendero Luminasa gibi terörist örgütler olduğu söyleniyor.

Peru, yüksek işsizlik ve ekonomik zorluklarla karşı karşıya. Enflasyon, yılda % 200'-in üzerinde seyrediyor. İşçilerin alım gücü geçtiğimiz yıllarda % 60 oranında düşerek, Latin Amerika'nın diğer ülkelere göre en düşük düzeye indi. Bebek ölüm oranının dünyadaki en yüksek oran olduğu bildiriliyor.

Hükümet, yapısal düzenlemeler amacıyla kısa vadeli politikalar benimsedi. ''PAIT'' adıyla bilinen ve sendikaları dışlayan bir iş yaratma programına girişti.

Izguerda Unida partisinin bu sonbahardaki yerel seçimlerden iyi bir sonuç almış olması, önümüzdeki yıl yapılacak başkanlık seçimlerinde de bu sonucu yinelemesinin beklenmesi, bir darbe olasılığını arttırıyor.

Peru'da sendikalı işçilerin % 90'ı, yani 3 milyon işçi CGTP'ye üye.

Uluslararası Çalışma Örgütü (ILO) ile ilişki çerçevesinde sendikal hareketin geliştirilmesi için de çaba harcanıyor.

Guatemala'da zorunlu göç

Hükümet güçlerinin saldırıları karşısında, Guatemala'lı yerel topluluklar dağlara yerleşmek zorunda kalıyorlar.

Guatemala'da iki grup insan baskı altında. Bunlar yüksek bölgelerde yaşayan Kızılderililer ve plantasyonlardaki işçiler.

Hükümet güçlerinin saldırıları karşısında göç etmek zorunda kalan toplulukların soykırıma uğratıldığı, yüzlerce köyün yıkıldığı bildiriliyor. Bu yerli toplulukları, tarımsal üretimi, sağlık ve eğitim koşullarını organize ederek, içinde bulundukları koşullara karşı savaşıyorlar. Bütün bunların üstüne, ordunun saldırısıyla uğraşmak zorundalar. Askerî birlikler ürünleri yakıyor ve yerleşim bölgelerini bombalıyor. Bu önlemlerin amacı ise Kızılderilileri ordu kontrolündeki özel yerleşim birimlerinde yaşamaya zorlamak.

Halk, kronik bir yoksullukla karşı karşıya. Tarım işçileri, plantasyonlarda araç gereçlerini ve yiyeceklerini kendileri sağlamak zorundalar.

Ücretlerde ve çalışma koşullarında iyileştirmeler sağlanması için 70.000 tarım işçisi Şubat ayında greve gittiler. Hükümetin greve tepkisi tam teçhizatlı bir askerî operasyondu. Birkaç gün içinde, toprak sahiplerinden bir taviz kopartılamadan grev bitti.

Grev, Campesino Birlik Komitesi (CUC) tarafından düzenlenmişti. CUC, hükümet tarafından -özellikle sağ bir darbe girişiminden sonra yönetimin iyice sağa kaymasından sonra- bir gerilla örgütü olarak tanıtılıyor.

Dayanışma İktidarda

POLONYA LABİRENTİ

''Önce kaderime inanmayı öğrendim, sonrasında ise kaderime güvendim.''

Bu sözler Dayanışma'nın lideri Lech Walesa'ya ait. Bunları söyleyerek inancının neye dayandığını da açıkça ifade ediyor Walesa.

Oysa 1905'lerde Çarlık Rusyası'na, 1940'larda Nazi Almanyası'na karşı gerçekleştirilen direnişler, inancın kaderde değil, Polonya halkının ve özelde işçi sınıfının mücadele kararlılığında, özgücünde, bilincinde olduğunu gösteriyor.

- *Anti sosyalist bir politika izleyen Dayanışma'nın ülke yönetimini aldığı Polonya, kapitalist ülkelerin hoşnutlukla izlediği bir ülke oldu.*

Bugün ''sosyalist'' ülkelerde gerçekleşen değişimlerin ''motoru'' olarak görülen Polonya, üzerinde en çok konuşulan ülke oldu.

Kimi ''sosyalizm iflas ediyor, çöküyor'' yaygaraları koparıyor, kimisi emperyalist güçlerin alkış tuttuğu Walesa'yı işçi sınıfına ''Mehdi-kurtarıcı'' kimliğiyle sunuyor, kimi çevreler de ''bu, sosyalizmin yeniden doğuşunun sancılarıdır'' deyip gelişmelerin aktığı yöne gözlerini kapatıyor.

Hükümeti kurmakla görevlendirilen Dayanışma (Solidarnos)'nın, gelişmeleri hangi yöne kaydıracağını görmek için programına şöyle bir göz atmak yeterli:

''...Dayanışma, tavrını belirlerken Hıristiyan dünyasının değerleri ve ulusal geleneklerimizden de yararlanmaktadır. Tavır alırken Papa II. Johannes Paul'ün insani çalışma konusundaki genelgesi bizim için itici güç olmaktadır.''

''...Kanımızca iktidar, yeniden inşa ve gelişme için *Uluslararası Para Fonu* (IMF) ve Dünya Bankası'na geri dönebilme koşullarını incelemeli ve kamuoyuna sunmalıdır.''

Dayanışma Sendikası, programına aldığı bu ve bunlara benzer maddelerle bir yandan dini ve milliyetçiliği mücadelenin ana motifleri olarak kullanıp, bunları ''itici güç'' kabul ederken diğer yandan emperyalizmin mali temsilcisi konumundaki kuruluşlara (IMF-Dünya Bankası) davetiye çıkartarak ülkeyi açıkça emperyalizmin kucağına atmak istiyor. Ülkenin ''yeniden inşası'' ve ''gelişmesi''ni de emperyalizmle girilecek ilişkilere bağlıyor.

Walesa ise bu zihniyetin öznesi durumunda. ''Devlete başkaldıran, dize getiren'' imajıyla kitlelerin gözünde yer edinen Walesa, mevcut yönetime yönelik tepkileri, sosyalizme yöneltme çabalarıyla başta ABD olmak üzere kapitalist ülkeler tarafından da hoşnutlukla izleniyor.

Böyle bir zeminin yaratılmasında Polonya Birleşik İşçi Partisi'nin kitlelerin önüne otoriter bir kimlikle çıkmasının ve halktan gittikçe kopmasının etkileri büyük. Parti bürokrasisinin ve gittikçe derinleşen yöneten-yönetilen ayrımının halkta yarattığı hoşnutsuzluklar, ekonomik, siyasi alanda yaşanılan olumsuzlukların sosyalizmle özdeşleştirilmesi gibi bir yanlışı da beraberinde getiriyor. Hem bu zaafı hem de dini ve ulusal motifleri ustalıkla kullanan Walesa ve Dayanışma, bu sayede kitlelerin gözünde ''özgürlük ve demokrasi havariliği''ne soyunuyor.

Diğer yandan PBİP (Polonya Birleşik İşçi Partisi)'nin de kapitalizme tavizler verme konusunda Dayanışma'dan geri kalır yanı yok. Özel teşebbüsün hareket alanını genişleten ve yabancı sermayeye kucak açan iki yasanın parlamentoda kabul edilmesi bunun göstergesi.

İkinci paylaşım savaşından sonra ''sosyalizmin'' cılız bir şekilde yukarıdan aşağıya kurulmaya çalışıldığı Polonya'da halktan kopuk bürokratik bir kimliğe sahip oluşu nedeniyle PBİP hiçbir zaman kitlelerin gözünde olumlu görülmemiş.

İkinci paylaşım savaşında faşizme yüzbinlerce kurban veren, Nazi işgaline direnen iki savaş arasındaki zorlu dönemlerde bile örgütlülüklerini yaratabilen Polonya halkı, Polonya işçi sınıfı ikinci paylaşım savaşı sonrasındaki gelişmelerde parti öncülüğünün bu aygıtın vesayetine, kontrolu altına girmek olmadığını gerçekleştirdiği direnişlerle ve mücadeleyle kanıtladı.

Polonya'da tepeden inme kurulmaya çalışılan ve kitlelerin aktif katılımını içermeyen ''sosyalizmin'' zaafları, devlet aygıtı güçlendirilerek kapatılmaya çalışılıyordu. Bu da partinin ve devletin halktan giderek uzaklaşmasını beraberinde getirdi. Bu olumsuzluklara halkın ekonomik güçlükler altında giderek ezilmesi eklenince direnişler ve grevler başgösterdi.

1956 hareketi partinin otoriter kimliğine ve bürokrasiye ilk başkaldırıştı. Ve onlarca yıl sürecek bir mücadelenin de yolunu açıyordu.

1956'dan sonra dönem dönem yükselen grevler, direnişler ekonomik temelde ve kalıcı olmasa da işçi sınıfının başarılarıyla sonuçlanıyor ve Polonya işçi sınıfı mücadele içinde örgütlülüklerini yaratıyordu.

1970 yılında Varşova'daki grev komitesinin aldığı genel grev kararının örgütlenme ve toplu davranabilme konusundaki potansiyeli göstermesi açısından önemi büyük.

1976 Eylül'ünde Varşova'da kurulan ''işçileri savunma komitesi'' iktidarın baskı politikalarını geriletiyor, '76 grevi sırasında tutuklanan işçilerin serbest bırakılması doğrultusunda yönetimi zorluyor ve işçiler serbest bırakılıyordu.

Fabrikalar Arası Grev Komitesi hükümet yetkilileriyle görüşerek ''Gdansk'' anlaşmasını imzalıyordu.

Polonyalı işçilerin hızlı ve örgütlü biçimde disiplinli harekete geçmeleri çıkmazları aşacak nitelikli örgütlenmelerin yaratılmasında önemli adımlar oluyordu.

1956'da kitlelerin politikaya ve toplumsal yaşamla ilgili önemli kararlara aktif katılımını sağlamak için kurulan işçi konseyleri (daha sonraki yıllarda parti tarafından içi boşaltılmasına rağmen), işçilerin özgüçleriyle yaratacakları ve mücadeleleriyle pekiştirip geliştirecekleri örgütlülüklerin mücadeledeki önemini gösteriyordu.

Kurulan fabrika komiteleri, hükümete karşı işçileri temsil edecek bir organ olarak görülüyor, fabrika komitelerinin bir araya gelmesiyle fabrikalar arası üst komite oluşturuluyor. Bu sayede hızlı ve disiplinli harekete geçebilme sağlanıyordu. Yaratılan bu örgütlülükler partinin bürokratik otoriter kimliğine ve tüm halkı örgütsüzleştirme çabalarına karşı savunma mekanizması olarak da işliyordu.

Polonya işçi sınıfının bu mücadele geleneği Nazi işgali yıllarında geliştirilen direniş biçimleri (herhangi bir saldırı anında maden işçilerinin topyekün yeraltına inmesi, direnişi ocaklarda sürdürmesi, Polonya halkının da desteğiyle Nazi askerlerinin ocaklara su doldurmasının, işgalcilerin yeraltındaki direnişi kırmasının önüne geçiliyordu) üzerinde yükseliyor, işçi sınıfının militanlığı ve halkın desteğiyle gelişiyordu.

İkinci paylaşım savaşı sonrası faşizmin yenilerek kovulmasıyla ''Halk demokrasisi'' adıyla nitelenen, çeşitli sınıfların ittifakını ifade eden siyasal yapılanma Polonya'da da kuruluyordu. Kuruluşun ve bundan gelen sakatlıkların aşılamayışının yarattığı tarihsel nedenler birçok yeni soruna kaynaklık ediyordu. Bu sorunları genelde geçiş toplumlarında yaşanan sorunlardan ayrı düşünmemek gerekir.

Böylesi bir perspektifle ''Halk demokrasisi'' adı verilen siyasal yapılanmada, cephede öncü işçi sınıfı adına partisi olacak, cephe içinde köylüler, küçük burjuvazi de kendi örgütlülükleriyle temsil edilecekti. Ve giderek işçi sınıfının tam egemenliği sağlanarak ''halk demokrasisinden'' sosyalizme dönüşüm gerçekleşecekti.

Diğer ''Halk demokrasilerinde'' olduğu gibi bu dönüşüm bir ''kültür devrimi'' olmadan, kitlelerin ve özelde işçi sınıfının aktif katılımı olmadan salt partinin ve devlet aygıtının gücüne dayanarak gerçekleştirmeye çalışıldı.

Atılması gereken adımlar ya atılmadı, ya da yanlış atıldı. Bu kitlelerde büyük tepkilere yolaçtı. Devresel grevler ve toplumsal kesimlerin muhalefetleri yükseldi. Parti ise bırakın tüm toplumun değişim ve dönüştürülmesine öncülük etmek, işçi sınıfından da kopmakta ve bürokratik bir aygıta dönüşmekteydi. Ve bu ''halk demokrasisi'', cephe gibi kavramların içeriği boşaltılmakta, kapitalizm ile sosyalizm arasında bazılarınca ''devletçi üretim tarzı'' diye nitelenen garip karma bir sistem ortaya çıkmaktaydı.

Süreç, kitleleri politika dışına iten, yönetim yeteneklerini iğdiş eden, halkı örgütsüzlüğe, ideolojisizliğe yönelten tarzda gelişti. Parti, fonksiyonlarını yitirmiş bürokratik bir aygıta dönüştü. Gelişmeler, işçi sınıfının devrimci ideolojisini, devrimci örgütlenmelerinin içini boşaltmakta, karşı devrimci, anti-sosyalist tutucu düşüncelerin yayılması için uygun koşulları hazırlamakta idi.

- *İşçi sınıfına ''seni kurtaracak Walesaları bekleyin'' demek, sınıfın özgücünü, bilincini reddetmekten başka bir anlam taşımamaktadır.*

Örneğin İkinci Dünya Savaşı'nda Nazilere karşı işçi sınıfının yarattığı direniş örgütlerinin kalıcılaştırılması düşünülmeyip, işgalin kırılmasıyla bu örgütlülükler dağıtılmışlardı. Aynı şekilde 1956 olayları arasında yaratılan işçi konseyleri yönetim tarafından işlevsiz bırakılacaktı. Ayrıca kitlelerin politikada ve toplumsal yaşamda etkin olm
layacak ve geliştirilmesi gereken bo
pılar; bürokratik aygıtın kendi kend
yan önce işçi sınıfını, sonra halkı
leştiren bir aygıta dönüştürülmesi
bir tepkinin örgütlenme arayışının i

Ancak kendiliğindenci (spontane)
gelişen örgütlülükler zaaflarını ideo
yutu da gösteriyor, burjuva ideolo
kinliğinin koşullarını yaratıyordu.

Bu noktada ''devlete başkaldıran
bir mehdi'' ihtiyacı yaratıldı ve ihtiy
sa'yla giderildi. Walesa kimliğinde
yasal zihniyeti dünya anlayışıyla P
çi sınıfının geleceğini kurmada bu
lenmelerinin başat örneğidir.

Polonya'nın tarihsel gelişim süre
salcı gelenek ve bilinçle beraber, b
linç ve buna bağlı olarak liberal gel
ğu Avrupa'daki tek katolik ülke ol
dolayı din faktörü, yaşanan ekono
PBİP ve devletin sosyalizm adına y
eklenince Dayanışma programına
emperyalistlerin iştahını kabartan il
ratıldı. Dayanışma'nın hükümet
sonraki ilk talebinin de emperyalist
lara çağrı çıkardığı gözden kaçırıl

Ancak Polonyalı işçiler gelişmele
tümserliğe kapılınmaması gerektiğin
boyunca gösterdiler. **Polonya işçi s
hiyle ispatladı ki, partinin önc
vizyonist eğilimin yaptığı gibi işçi s
tüm toplumun bu aygıtın vesayeti
ması değildir. İşçiler revizyonizmi
yet anlayışını reddettiler. Toplum
ğine ait politikalar ürettiler ve kara
malarında aktif olabileceklerini gö**

Polonya işçi sınıfı tarihi boyunca
ne niteliğinde olsa da önemli şeyler
Ancak bu noktanın aşılması i
bir ideolojik yapılanmanın yaratılm
mektedir. Kitlelerin politikaya k
toplumun yönetime katılmasının n
nacağı sorusuna cevap Dayanışma v
yonist parti değil, sınıfın kendi gü
ve beynidir. Sınıfın kendisi için s
bilincinin yaratılması sosyalizm dı
mücadelede değil sosyalizm müca
dir.

Polonya işçi hareketinin içinden
sa Lüksemburg, Leon Jogiches'ler
nasyonalist devrimciler bu yolu a
Polonya işçi sınıfının mücadele ta
nıfın kendi özgücüyle yarattığı ör
kim ve deneylerle doludur. Gelece
bu birikimlerin ve deneylerin doğru
de değerlendirilmesiyle mümkündü

Bugün Türkiye'de bazı çevreler
''önderlik'' olgusuyla özdeş tutul
sınıfına ''kurtarıcı'' kimliğiyle su
Walesa'nın ''devlete başkaldırıp d
adam'' olarak görülmesi, bu sunuş
yapılıyor. ''Türkiye'nin Walesa'ları
mak tartışılıyor, kurultaylar topla
sınıfına ''seni kurtaracak Walesa'la
mesajı veriliyor. Bu mantık sınıfın ö
bilincini, mücadele geleneğini redd
başka bir anlam taşımıyor.

Oysa aslolan sınıfın kendisi için s
bilinciyle girdiği mücadelede kend
rini de çıkartmasıdır. Önderlik ve
bu anlamda birbirinden kopuk düş
Önderler gökten zembille inmez, k
de atamalarla da yaratılmaz.

ırk Metal-MESS elele

imüzde gerçek enflasyon üçlü rakam-
de ediliyor. Vergi, zorunlu tasarruf ve
imleriyle ücretler iyice kemirilmiş, sa-
a gücü alabildiğine geriletilmiştir. Bir
sinin alım gücüne ulaşabilmek için iş-
gündemine ek zam girmiştir. Ardı ar-
silmeden gelen zamlarla, hergün biraz
ayanılmazlaşan yaşam koşulları için-
k kaçınılmaz bir zorunluluk haline ge-
am taleplerinin haklılığı tartışılmaz bir

den bugüne kamu ve giderek özel sek-
rlerinde gelişen ek zam sancıları par-
a sürüyor. Değişik işkollarında çeşitli
içimleri ortaya çıkıyor. Yapılan eylem-
dından gelen merkezce yalnız bırakıl-
Tek-Gıda-İş Genel Merkezi'nin (Hacı-
şçilerinin yalnız bırakılması), işyeri ka-
arı, işten atılmalar.. biçiminde karşı
de sürüyor.
am taleplerinin yoğunlaştığı işkolların-
isi de metal işkolu. Bu işkolunda ör-
bağımsız Otomobil-İş Sendikası "ek
tün işçilerin gündemine girmedikçe iş-
rar verir" diyor. Ek zam taleplerine
kıyor. Ama Otomobil-İş işçileri ek zam
inde ısrar ediyor ve birkaç fabrikada

sendika yönetimini aşarak eylem başlatıyorlar.

Ek zam taleplerinin yemek yememe, sakal bırakma ve topluca fazla mesaiye kalmama gibi eylemlere dönüştüğü yerler arasında Türk Metal Gebze Şubesi'nin örgütlü olduğu işlerleri de var.

Bu işyerleri MESS (Türkiye Metal Sanayicileri Sendikası) adlı işveren sendikasına bağlı, MESS'i biz, bir zaman Turgut ÖZAL'ın başkanlığını yaptığı bir işveren kuruluşu olarak, şu an sürmekte olan Çelik-İş grevindeki tavrından da tanıyoruz. 12 Eylül'ün Anayasa ve yasalarına sırtını dayayarak, örgütsüz ve dağınık işçi eylemliliklerine karşı MESS, tavizsiz ve sert tavır içinde. Ek zam talepleri konusunda gönderdiği yazılarla üyelerini uyarıyor:"Sakın fırsat vermeyin, ezin."

Grevdeki Çelik-İş işçilerini arkadan bıçaklamaya çalışan Türk Metal Sendikası, MESS ile açık işbirliği yaparak, şimdi de Gebze yöresindeki işyerlerindeki kendi işçilerini bıçaklıyor. "Bu tür eylemleri (ekzam) onaylamadıklarını" belirtiyor. Bu konuda MESS'e güvence veriyor.

MESS, üyesi işverenlere ve Türk Metal Sendikasına gönderdiği yazıda ek zama ilişkin işçi eylemlerinin ezilmesini önerirken, Türk Metal sendikasına da. Toplu sözleşmeye riayet" "Ahde vefa prensibinin gereğidir" diyor.

MESS "ahde vefa" (sözde durma) ile ne demek istiyor? MESS ile Türk Metal arasında nasıl bir ahde vefa ilişkisi vardır? Metal işçileri üzerinde, MESS ile Türk Metal Sendikası arasında ne tür gizli dolaplar çevrilmiştir ki, bir "ahde vefa" ilişkisinden sözedilmektedir.

Türk Metal işçileri sendikalarının bu işbirlikçi, patrondan yana, işçi düşmanı tavrını enikonu değerlendirmelidir. Kurttan kendilerine dost olmayacağını iyice bilmelidir. Bilmelidir ki kendi sınıf gücüne inansın, güvensin.

Türk Metal Gebze'de de yeni yeni girişimler içinde. İşçiler ezilip sömürülürken sesini çıkarmayan, verilenle yetinilmesini öğütleyen Türk Metal Gebze şube yönetimi, kendisine yeniden güç katmaya çalışıyor.

İşçiler şube yönetiminden rahatsız. Çünkü şube yönetimi, hakları doğrultusunda hiçbir çalışma vermediği gibi, işverenlerle anlaşarak işçilere yoğun baskı da uyguluyor. Ayrıca şube başkanının genel başkanlık ya da genel yönetime girebilme hesapları da var. Şimdi işçilerden gelen ek zam talepleri doğrultusunda, hiçbir ön hazırlık bile yapmadan, neler yapılacağını ölçüp tartmadan işçileri eylemlere yöneltmektedir. Görünen o ki, Türk Metal Genel Merkezi'nin kararlarının dışında hareket ediyor görünerek, zaten Türk Metale tepki içindeki işçilerden yana gözüküp, onların desteklerini alarak yeniden yönetime gelmeyi amaçlıyorlar.

Bu çaba işçi düşmanı, işçi haklarını satıcılarının yeni yeni oyunlarla yeniden güç kazanma çabalarıdır. Türk Metal işçileri Türk Metal Sendikası'nın artık eski yeni bu tür manevralarına, oyunlarına düşmemelidir. İşçilerin emek ve alınterinin üzerinde oynanan bu oyunu bozmalıdır. Kendi özgüçlerini devreye sokarak, işyerlerinde yaratacakları örgütselliklerle, hem haklarının alınması doğrultusunda işverenlere karşı, hem de işçi haklarını patronlara teslim ederek, onunla işbirliği yapan uzlaşmacı-faşist sendikalarına karşı mücadele etmelidirler. İşçiden yana, işçinin ta kendisi olan sınıf ve kitle sendikalarına ulaşmalıdırlar.

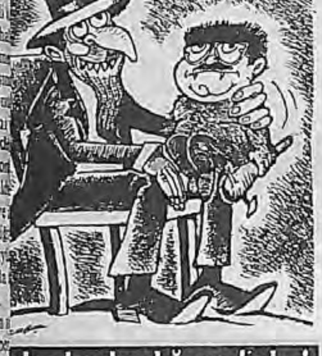

nhurbaşkanlığı seçimleri

tagon Raporu'nda zal, ABD çıkarlarını zaman garanti " deniyor

ntagon olarak bilinen Amerikan Sa-
na Bakanlığı'na bağlı Dış Politika
tırma Merkezi, Türkiye'deki siyasi du-
h ABD çıkarları açısından değerlendi-
, Cumhurbaşkanlığı seçimleri hakkın-
tercihlerini "hizmete özel" adı altın-
r raporla yayınladı.
al, İnönü, Demirel, Evren gibi siyasi
iklerin ayrı ayrı değerlendirildiği ra-
a ABD, Cumhurbaşkanı seçilecek ki-
"herhangi" birisi olmasını istemiyor.
orda, ABD'nin Türkiye'deki çıkarla-
en iyi kimin temsil edeceğinin önemli
ğu belirtilerek, hesaplar buna göre ya-
or.
zal'ı Cumhurbaşkanlığı için "kötünün
" olarak değerlendiren ABD "Başba-
olarak Turgut Özal ABD çıkarlarını
zaman garanti etmiştir. Ama Cumhur-
anı olarak, bir başbakan gibi kontrol
neyebilir. Çünkü Türkiye'deki Cum-
başkanlığı sistemi her türlü denetimi
aya yeterli değildir" denilerek, hükü-
n ve Başbakanlığın, ilişkilerini kont-
açısından belirleyiciliği üzerinde du-
r. Kenan Evren'e dönük gözlemi ise,
endisinin döneminde Türk-Amerikan
ileri sağlam bir zeminde yürümüştür"
minde.
apor, 26 Mart sonrası doğan siyasi tab-
baz alarak İnönü'ye ilişkin, "..İnö-
ün iktidara gelmesi durumunda Tür-
siyasi açıdan nefes alabilir, ancak eko-
i yeniden istikrarsız bir döneme
bilir" gözleminde bulunuyor.
emirel içinse, "Demirel'in iktidara gel-
halinde Türkiye belli ekonomik istik-
kavuşabilir. Ancak Demirel yöneti-
deki bir Türkiye'nin siyasal istikarar
ışması oldukça uzak bir itimaldir" der-
şunu da ekliyor: "Aslında Demirel yö-
mindeki Türkiye'nin siyasal istikrara
ışması büyük ölçüde Demirel'in nasıl
Cumhurbaşkanı ile çalışacağına bağlı-
"
ısacası Pentagon'un rapordaki gözlem-
nde aradığı tek koşul var: ABD'nin çı-
arı ve bunu en iyi kimin temsil edece-

Pancar Motor

nın kaldırılmış olduğunu tutanakla tespit eden işçiler, yine hep birlikte işbaşı yaptılar. Öğlen paydosunda da yemek boykotu yaparak soğan-ekmek yediler. İşçilere göre bunun anlamı "bizi açlığa itiyorsunuz" demek. İş çıkışında da toplu olarak işyerini terkeden işçiler, bir süre yolu kapattılar. Bütün bunların sonucunda, isteklerinin kabul edilmesi üzerine planladıkları diğer eylemlerden vazgeçtiler.

İşçiler, ilk raundu kazanmış olmalarına rağmen, işverenin tensikat silahını tekrar kullanacağını belirterek şöyle devam ediyorlar: "Biz, buna karşı direneceğiz. Bu saldırıyı en az zararla atlatmayı hedefliyoruz. Fakat tensikatlar bir hükümet ve devlet politikasıdır. Bu yüzden, işten atılmaların önlenmesinde kalıcı bir kazanım ancak sınıfın topyekün bir karşı çıkışıyla sağlanabilir."

Şu sıralar, Pancar Motor işçilerinin gündeminde iki madde var. Birincisi, işverenin yeni tensikat saldırılarının göğüslenmesi. İkincisi ise 1 Mayıs'ı kutladığı için tutuklanan bir arkadaşlarının yeniden işbaşı yapmasını sağlamak.

1 Eylül Dünya Barış Günü

Gerçek ve kalıcı bir barış için savaş

''İnsanlar, savaşa savaş açmadıkları süreece, hiçbir şey savaşları ortadan kaldıramayacaktır.''

A.Einstein

Silahlanmanın alabildiğine arttığı, dünyayı defalarca yok edecek kadar silahın üretildiği, silah tekellerinin hükümetlerle içiçe geçtiği ve bir yandan insanlar açlıktan ölürken diğer yandan silahlanmaya milyarlarca doların harcandığı bir dünyada yaşıyoruz. Savaş tehdidinin emperyalistler tarafından halkların üzerinde bir baskı unsuru olarak kullanıldığı, bu tehdidin birçok bölgede fiili bir savaşa dönüştüğü (Vietnam, Falkland, Grenada vb.) bir dünyada yaşıyoruz. Savaşsız ve sömürüsüz bir dünya özlemiyle, bu yaşanan koşullar arasındaki çelişki, halkların gerçek ve kalıcı bir barış isteminin yükselmesine yol açıyor. Dünyanın birçok ülkesinde barış mücadelesi hız kazanıyor.

Ne var ki, dünya çapında başına "yeni" sıfatı getirilerek sunulmaya çalışılan bir düşünce tarzının olumsuz etkileri özellikle barış konusunda kendisini fazlasıyla hissettirmektedir. Özünde burjuvazi ile işçi sınıfı arasındaki çelişkinin uzlaşmaz olmadığını, bu iki sosyal sınıfın barış, çevre kirliliği gibi "global" konularda işbirliği yapabileceğini savunan bu "yeni" politik düşünce, bu sorunların sınıfsal bir öz taşıdığını reddederek, sınıflarüstü bir nitelik kazandığını ileri sürmektedir.

Biz de bu yazımızda kısaca barış konusunda doğru bakış açısını sunmaya ve işçi sınıfı biliminin özünü bozan bu gibi anlayışların çarpıklığını sergilemeye çalışacağız.

"SAVAŞ, POLİTİKANIN ŞİDDET ARACILIĞIYLA SÜRDÜRÜLMESİDİR"

Savaşların nedeni okullarda okutulan tarih kitaplarında anlatıldığı gibi, kralların, imparatorların, devlet adamlarının kişisel hırsı, şan-şeref düşkünlüğü değildir. Savaşlar, belirli politikaların hayata geçirilmesi noktasında tıkanıklıklarla karşılaşıldığında, bu politikaların şiddet aracılığıyla uygulanma çabalarından kaynaklanır. Örneğin 1. Paylaşım Savaşı'nın çıkmasının nedeni Avusturya-Macaristan velihatının öldürülmesi değil emperyalistler arası bir yeniden paylaşımın gerekliliğidir.

Sınıflı bir toplumda üretilen hiçbir politika sınıflarüstü olmadığından, başka bir deyişle her politika belli sınıf veya sınıfların lehine diğerlerinin aleyhine olduğundan dolayı, bu politikaların şiddet aracılığıyla sürdürülmesi demek olan savaş da, sınıfsal bir öze sahiptir. Ve savaşların bu sınıfsal karakteri, sınıflar varoldukça ortadan kalkmayacaktır. Bu yüzden barış mücadelesi de, sınıf mücadelesine bağlı olarak ele alınmak zorundadır.

SOSYALİZM, BÜTÜN SAVAŞLARA AYNI GÖZLE BAKMAZ

Savaşların sınıfsal niteliği sosyalizmin savaşlara bakışında belli ayrımların olmasını doğurmuştur. En genelinde bütün dünya çapında halkların kardeşliği ve özgürlüğü üzerinde yükselen gerçek ve kalıcı bir barışı hedefleyen sosyalizm, bu hedefin gerçekleşmesi doğrultusunda savaşmanın bir zorunluluk olduğunu kabul eder. Savaşın politikanın devamı olduğunu gözönünde bulundurarak savaş öncesi izlenen politikayı, savaşa götüren ve savaşı ortaya çıkaran politikayı her somut durumda inceleyerek savaşın amacını belirler ve ona göre tavır alır.

Bilimsel sosyalist anlaşı, emperyalizme karşı verilen savaşları, ulusal kurtuluş savaşlarını, sömürüye karşı verilen savaşları haklı bulur ve destekler. Bu savaşların gerçek bir barışın sağlanması için zorunlu olduğunu ortaya koyar (Cezayir Kurtuluş Savaşı gibi). Eğer bir savaş halkların sömürülmesini, dünya pazarlarının ve nüfuz bölgelerinin yeniden paylaşılmasını, kapitalistlerin kârını daha da artırmayı amaçlayan bir savaşsa, bu haksız bir savaştır (Örneğin, ABD'nin Vietnama saldırması, Grenada'yı işgal etmesi).

Çıkarları savaşların ortadan kaldırılmasından, barıştan yana olan işçi sınıfı ve emekçi halklar haksız savaşlara karşı aktif tavır aldıkları ölçüde barışı sağlayacaklardır.

Savaşların amaçlarından kaynaklanan farklılık nedeniyle ilke olarak **bütün** savaşlara karşı olmak yanlış bir anlayıştır. Ve gerçek bir barışı getirmez. Günümüzde barıştan yana olmak haklı savaşları destekleyerek, haksız savaşlara karşı savaşmakla mümkündür.

EMPERYALİZM KOŞULLARINDA BARIŞ, SAVAŞLAR ARASI ATEŞKES DÖNEMİDİR

Kapitalizmin tekelci aşaması olan emperyalizm çağında, bütün dünyadaki sömürgelerin ve pazarların paylaşımı tamamlanmıştır. Bu paylaşımı belirleyen ise elbetteki somut güçler dengesidir. Fakat çeşitli ülkelerin gelişim hızlarındaki eşitsizlik, bu güçler dengesinde de değişiklikleri beraberinde getirmektedir. İşte bu noktada dünyanın yeni güçler dengesine göre yeniden paylaşılmasında, savaş; emperyalistlerin başvurduğu bir yöntemdir. Savaş, emperyalistler açısından sömürü zincirini kırmak isteyen halkları boyunduruk altında tutmak için de zorunludur. Ayrıca en son olarak İran-Irak savaşında göründüğü gibi, emperyalistler savaş kışkırtıcılığı yaparak, kendilerine silah pazarı yaratmak için de bütün güçleriyle uğraşmaktadırlar. Yeni, silahlanma ve savaş, emperyalizmin özünde vardır. Ve emperyalizm koşulları altında gerçek bir barışın sağlanması imkânsızdır. Bu şartlarda silahların kullanılmaması anlamında bir barış da, olsa olsa iki savaş arası mütareke (Ateşkes) dönemidir.

EMPERYALİZMİ SAVAŞTAN VAZGEÇMEYE İKNA ETMEYE ÇALIŞMAK, VAMPİRDEN KAN EMMEMESİNİ İSTEMEYE BENZER

Emperyalizm ve savaş kavramlarının böylesine içiçe geçmiş olmasına rağmen barış konusunu işçi sınıfı biliminin içini boşaltarak ele alan bir anlayış, son yıllarda oldukça etkili olmaya başlamıştır. Bu anlayış, barış sorununu sınıfsal temelinden kopararak, sınıf mücadelesinin önüne koymaktadır. Nükleer silahların ulaştığı boyutun bütün sınıfların sorunu olduğunu, bu yüzden bütün sınıfların işbirliği yapması gerektiğini iddia etmektedir. Kökleri oldukça "eski" olmasına rağmen kendisine "yeni" adını takan bu politik düşünce, "nükleer çağ" olarak adlandırdığı çağımızda savaşların sınıfsal niteliklerinin ortadan kalktığını ileri sürüyor. "En önemli sorun, silahlanma yarışını sona erdirmeki çin her şeyin yapılması gerektiğidir" diyerek yapılacak şeyleri şöyle açıklıyor "Nükleer bir savaşın çıkması durumunda bütün sınıflar, bütün insanlık yok olacaktır. Bu yüzden kapitalistler de bu durumu görmeli ve bunu önlemek için devletler arası bir güven ortamı yaratılması için uğraşmalıdırlar. İşçi sınıfı ile burjuvazi arasında karşılıklı hoşgörü, birlikte varolma ve işbirliği anlayışı yaratılmalıdır."

Bu anlayışın pratik sonucu, barış mücadelesinin, nükleer silahların bir kısmının yokedilmesi, bazı silahlarda karşılıklı indirime gidilmesi olarak algılanmasıdır. Bu hedefler uğruna mücadele etmek, önemlidir. Ama, tek başına "silahlanma yarışının sona erdirilmesi" için çalışmak, sivrisineklerin ürediği bataklığı bir yana bırakıp, sivrisineklerle uğraşmaya benzer. Birkaç sivrisinek yokedilse bile, bataklık, yenilerini, üstelik daha çok sayıda üretecektir. "Yeni politik düşünce'nin yaptığı da budur. Savaşı doğuran nedenleri ortadan kaldırmak yerine, bütün savaşlar (haklı ve haksız savaşlar) aynı kefeye konularak soyut bir savaş düşmanlığı yapılmaktadır. Gerçek bir barış için savaşmanın yerine, silahlanma yarışının önlenmesi için çaba harcamak tek başına barış mücadelesi olarak sunulmaktadır.

Yeni gerçek bir barışın yerine, güce, tehdite ve zora dayalı, halkların sömürülmesine dayalı emperyalist bir barış konulmaktadır.

Fakat savaş emperyalizmin doğasında vardır. Nasıl ki, bir vampir yaşamak için kan emmek zorundaysa, emperyalizm de doğasında varolan sömürü düzenini sürdürebilmek için savaşlara gereksinim duyar.

Silahlanmanın ulaştığı nükleer boyut nedeniyle, savaşın artık sınıflarüstü bir konu haline geldiğini, savaşları önlemenin bütün sınıfların sorunu olduğunu söylemek emperyalizmi kavramamak demektir. Teknik değişiklikler savaşların biçimini değiştirebilirler, ama özünü değiştiremezler. Eğer bu kavranmazsa, sömürü üzerinde yükselen bir barış gerçek bir barış olarak sunulabilir. Bunun sonucu ise emperyalizme teslimiyettir.

Barışın sağlanması ise, "bütün insanlığın" değil, çıkarları sömürü ve baskının her çeşidinin ortadan kalkmasından geçen, işçi sınıfının ve en geniş emekçi yığınlarının sorunudur. Bu sorunun, yaratıcısı da "bütün insanlığın" değil, çıkarları sömürü ve baskının her çeşidinin ortadan kalkmasından geçen, işçi sınıfının ve en geniş emekçi yığınlarının sorunudur. Bu sorunun yaratıcısı da, "bütün insanlığın" bir parçası olan emperyalistlerdir. Çünkü savaşların sorumlusu, çıkarları baskı ve sömürünün sürmesinde yatan emperyalistler ve onların yardakçılarıdır.

Bu nedenle, barışın sağlanmasının yolu emperyalizmi ikna etmekten, emperyalistlerle işbirliği yapmaktan değil, emperyalizmi ortadan kaldırmaktan geçer. Bir vampir, kan emmemeğe ikna edilmez. Kan emilmesini önlemenin tek yolu vampiri yok etmektir.

Sendikaya rağmen ek zam mücadelesi

Otomobil-İş yeni gelişmelere gebe. İşçilerin ek zam konusunda gerçekleştirdikleri mücadele, sendika yönetiminin olumsuz tavrına karşın sürüyor.

Sendika işçilerin ek zam konusundaki haklı taleplerine, "..Bu talep toplu sözleşme düzeninin varlığına yöneliktir. Sözleşme düzenini ortadan kaldırma gibi bir tehlikesi vardır. Toplu sözleşmeye sadık kalmamız gerekir. Ek zam ise toplu sözleşmeden doğan bir hak olmadığı için prensipte de yanlıştır" mantığıyla karşı çıkıyor.

Haziranda yapılan temsilciler kurulunda da gündeme gelen ek zam talebi sendikayönetimince "sadece Otomobil-İş'in verdiği mücadeleyle çözüm üretilmez. Ek zam konusu tüm işçilerin gündemine girmedikçe bir şey yapılmaz" şeklinde geçiştirilmişti.

Ancak Otomobil-İş'e bağlı çeşitli işyerlerinde, ek zam talebinin yoğunlaşması ve bu konuda çeşitli eylemlere gidilmesi, olayı sendikayı da aşan bir boyuta soktu. Bu süreç içinde işçiler, destek almak şöyle dursun bir de sendikayla mücadele etmek zorunda kaldılar.

Makine Kalıp, Philips, Permatik, Singer ek zama ilişkin gelişmelerin yaşandığı başlıca işyerleri. Bu işyerlerinin ek zamla ilgili ortak özellikleri bu talebin işçilerden gelmesi ve sendikanın desteği olmaksızın gelişmesi. Tek tek fabrikalarda yaşanan bu gelişmelerde bir bütünlük kurulmuş değil. Gelişmeler fabrika alanıyla sınırlanmış durumda. Oysa tek tek işyerlerinde yaşanan gelişmelerin bir üst boyuta sıçratılması, ortak bir çizgide hareket edilmesi, ek zam olaylarının yaşandığı tüm fabrikalarda gelişmelerin ortak bir rotaya oturtulması mücadelesinin başarısı için çok önemli.

Ek zammın alındığı Makine Kalıp fabrikasında işçiler tepkilerini şöyle dile getiriyorlar, "Ek zam mücadelemizde sendika yanımızda yoktu, destek olmadı. Hatta başından beri bu

Devamı Sf. 7'de

Ekmek yok, barış da yok

Türk-İş'in Demir Çelik işçilerinin grevini desteklediğini açıklamasının ardından ilk miting Karabük'te gerçekleşti. 52 yıllık tarihinde ilk grevi yaşayan Karabük işçileri miting boyunca "Ölmeye ölmeye geldik, MESS'i ezmeye geldik", "İşçi emekçi, MESS çıkarcı", "Sömürü de son adım: Özelleştirme", "Sözde demokrasiye hayır", "Emek yok, barış da yok", "Alınterimiz bir gün MESS'i boğacaktır", "Sömürüye son vereceğiz" pankartlarını taşıdılar. İşçiler grev sayesinde hem MESS'i hem de devleti tanıdıklarını, sendikanın yapmadığı, yapamadığı eğitimi 117 günde yaşayarak gerçekleştirdiklerini söylüyorlar.

Türk-İş ve bağlı sendikaların destek vermesini olumlu bulduklarını belirten işçiler "Şevket Yılmaz buraya geldi, sevindik, saygı duyduk. Ancak sınıfın mücadelesinin başarısının topyekün bir şalter indirmekten geçtiğini artık kavradık. Yapılması gereken bu. Sendikalardan, özellikle işçilerden ve MESS'le kavgalı işçi arkadaşlarımızdan beklediğimiz bu" diyorlar. Grev sonrasında sendikada kongre ve mücadelesi başlayacak. Şimdiden kongre tartışmaları yapılıyor. İşçiler geçmiş MHP'li kişilerin sendikayı ortadan kaldırmaya yönelik eylemlerini bildiklerini ve gelecek kongrede mutlaka hesap soracaklarını söylüyorlar.

İskenderun'da düzenlenen miting ise "güvenlik" gerekçesiyle yaptırılmadı. Şevket Yılmaz Karabük'teki gibi canlı olmayan bir ortamda konuştu. Olayları baştan bu yana en duyarlı bir şekilde izleyen kendi içindeki grev kırıcıları ve MESS patronlarına ve onların siyasal iktidarlarına karşı kararlı bir mücadele yürüten İskenderun demir çelik işçilerine büyük görevler düşüyor. Başarının işçi sınıfının üretimden gelen gücünü kullanmasından geçtiğini, gelinen bu noktada MESS ve siyasal iktidara ilk yenilgiyi tattırdıklarını söylüyorlar. Nihai başarının Türkiye düzeyinde aktif destekten geçtiğini vurguluyorlar.

Otomobil-İş ve Görevlerimiz

'Otomobil-İş Devrimci Muhalefeti' imzalı açıklamanın başlığı bu. Açıklamada,

- *Yönetim içi karmaşa koltuk kapma ve çıkar hesaplarından kaynaklanıyor,*
- *Çelik-İş, Özdemir-İş, Otomobil-İş birliği geliştirilemiyor.*
- *60 bin olan üye sayısı hızla düşüyor, denilerek yönetim eleştiriliyor.*

Geçtiğimiz günlerde yapılan Otomobil-İş Ankara Şube Genel Kurulu'nda delegelerin ellerinde "Otomobil-İş Devrimci Muhalefeti" imzalı açıklama dolaşıyordu. Açıklama, "1986'da yaptığımız öneriyi tekrarlıyoruz.." "Bu yöneticiler değişmelidir. Yerlerine namuslu, işçiliğini hiç unutmayacak, ortalama işçi yaşantısından hiç ayrılmayacak bilimli, bilinçli ve yiğit işçiler gelmelidir. Bu gerçekleşmeden sendikamız Otomobil-İş gerçek işçi sendikası olamaz." diyerek sonuçlanıyor.

Bu açıklama ile ilgili bir değerlendirmeye girmeden Otomobil-İş'i dünden bugüne kısaca ele almak gerekmekte.

OTOMOBİL-İŞ, TÜRK-İŞ VE 12 EYLÜL'E DUYULAN TEPKİ İLE DOĞDU

Otomobil-İş 12 Eylül öncesi yöresel ve yönetiminin akraba ilişkileri ile oluşturulduğu sendika olarak vardı. 1983 yılında generallerin sendikal çalışmalara izin çıkarması üzerine önem kazandı. Çünkü ağırlığını DİSK/Maden-İş üyesi işçilerin oluşturduğu kitle Otomobil-İş'e aktı. Türk-İş'e tepkinin, 12 Eylül'e tepkinin sonucu gelen Otomobil-İş'e akışta "DİSK'in kurulması hataydı. Türk-İş'ten ayrılınmamalıydı" diyenler ilk adımda engelleyici oldular. Başarılı olamayınca Otomobil-İş yönetimiyle kurulan ilişkiler sonrası 60 bin üyeli sendika doğmuş oldu.

OTOMOBİL-İŞ'DE ÖRGÜTLENME TÜRK-İŞ'DEKİ YIĞILMADAN FARKSIZ

Bağımsız bir sendika olmuş olması, yönetimin kullandığı dil ilk bakışta onu TÜRK-İŞ'ten farklı görünmesini getiriyordu. Ancak yönetiminde egemen olan örgütlenme ve mücadeledeki kısır, çıkarcı, uzlaşmacı, teslimiyetçi anlayış Türk-İş'te birliği sağlama hesapları örgütlenmeyi yığılma olmaktan öte geçirmedi. İşçilerin sınıf ve sendikal bilincinin yaratılması, 12 Eylül'ün olumsuzluklarının üzerine gidilmesi gibi derdi olmayan yönetim "işçileri nasıl Türk-İş'e götürürüm" hesaplarının peşinde koşturur oldu. Zaman zaman işçilere açtıkları "birlik" büyük tepkiler aldı.

Sendika yönetiminin, örgütlenme ve mücadle anlayışını sistem içinde çözüm bulma ile günlük, anlık çıkarlar için temel hedefi gözardı edenlerin düşüncelerin ittifakı kayıpları hızlandırdı. Egemen sınıfların dayatmalarına "evet" diyerek imzalanan sözleşmeler, örgütlenme alanlarını sarı, uzlaşmacı ve faşist sendikalara terk etmeler, sınıfın tümü ile kucaklaşan ve aktif mücadeleyi öne çıkan işçileri dışlama sendikada sayısal gücün erimesine yolaçtı. Ereğli Demir-Çelik, Magirus, Kale Kilit, Nasaş, Netaş... birbiri ardına kaybedildi.

BİRLİK ANLAYIŞINDAKİ ÇARPIKLIK VE SINIFIN GÜCÜNE İNANMAMA YÖNETİMİ PAZARLIK MASALARINA BAĞLADI

Birliği sayısal çokluk olarak görme, sınıflar mevzilenmesinde işçi sınıfının geleceğini uzlaşma ve teslimiyetlerde arama düşüncesi son olarak evrensel boyutta yaşanan karmaşanın da eklenmesiyle Otomobil-İş'i Türk-İş'e sürüklemektedir.

Bir kutu kibritin kolay kırılmadığını göstererek birliği anlatan eski sendikacılar gibi Türk-İş'e özendirmeye çalışıyorlar. Kibritleri dağılmadan tutabilecek ve dolayısıyla kırılmasını önleyecek şey onları bir arada tutacak tutkaldır. İşçileri de bir arada tutacak olan sadece ekonomik çıkar değil, sınıfsal bilincidir. Sınıfsal bilinç işçilerin ekonomik taleplerinin neler olduğu ve nelere bağlı olduğunun yanısıra kazanılması için gerekli olan örgütlü mücadelenin yolunu gösterir. Bu bilinci işçilere kazandırmayan ve işçileri kendisi için mücadelede söz ve karar sahibi olarak mücadeleye sokmayan düşünce sermayeye karşı uzlaşmacı, teslimiyetçidir. İşçi sınıfının küçücük bir hakkı konusundaki önerilerde "yapamayız, insanlarımızın bilinç düzeyi yetersiz, işverenler işten atar..." diyerek kaçarlar. Ek zam talebine karşı verilen "toplu sözleşme dönemine aykırı" cevabını düzenle uyum ve teslimiyetten başka bir tanımı olabilir mi? Söyledikleri kendi varlık nedenlerinin kocaman bir itirafı değil midir?

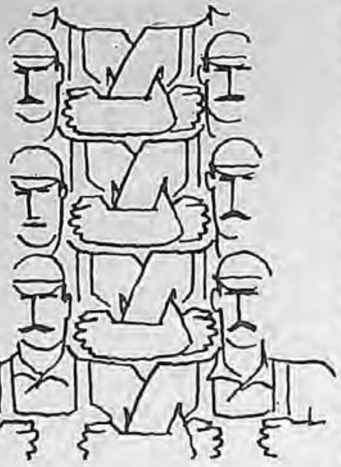

Birliği "tek çatı altında toplanma" olarak gören yönetim, o tek çatının yaratılmasında nitelik aramamaktadır. Böylece yaklaşımlar hep pazarlıklar olarak gündemdedir. Yönetimleri paylaşmak kişisel ve grupsal çıkarlar hesaba katılarak yapılır. İşçiler bütün bu yapılanlardan habersizdir. Otomobil-İş dünden bugüne hep pazarlık masasına bağlanmıştır. Doğal olarak da karşılarındakilerin "bize katılın", "siz yarın sağ (faşist) ile anlaşıp bizi dışlarsınız" cevaplarını almaktadırlar.

TÜRK-İŞ'İN YENİ OYUNUNU YA GÖRMÜYORLAR YA DA EVET DİYORLAR

Türk Metal Başkanı Özbek'in Şevket Yılmaz'a ağır eleştiriler getirerek başkanlığa adaylığını açıklaması sonrası Çelik-İş'e saldırı, Metal-İş kolunda yeni sayfaların açılmasını getirdi. Zira Türk Metal Başkanı hem Türk-İş Başkanlığı'na talip oluyor hem de iktidarın eski MHP kanadı ilişkileri içinde Demir-Çelik işçilerinin grevini kırmaya yöneliyordu. Bu Şevket Yılmaz'ın hem muhalefet yanlısı tavrını hem de Genel Başkanlığı koruma savaşında Çelik-İş'i destekleme eylemini hızlandırdı. Görünen o ki, Çelik-İş'e grev sonrası Türk-İş kapıları açılacaktır. Bu, Türk-Metal'e karşı Şevket Yılmaz'ın yarattığı yeni güç için yeterli değildir ve buna ek olarak Otomobil-İş düşünülmektedir. İki % 10 barajı aşmış sendika böylece Şevket-Mustafa kavgasında kullanılacaktır.

Otomobil-İş yönetimi bu olayı ya görerek hâlâ pazarlık masasında ve aralanan Türk-İş kapısından içeriye kendini atmayı düşünmektedir. Ya da göremeyecek kadar kısır ve çıkar hesaplarının peşindedir. Diğer taraftan tüm işçiler bunlardan habersiz ve bir anda kendilerini "sendikacı" tuzağında bulacaktır.

"DEVRİMCİ MUHALEFET" KENDİ ÖRGÜTLÜLÜĞÜNÜ TANIMLAMALIDIR

"Emperyalizm" sözcüğünü lügatlarından çıkaran, sınıfın örgütlü gücüne güvenmeyen, uzlaşmacı Otomobil-İş yönetiminden işçilerin beklentisi olamaz. Metal işçilerinin örgütlü gücünün sorunu çözmek için devreye girmesi gerekmektedir. Bu gücün sınıf ve sendikal bilince kavuşturulması gerekmektedir. İşçiler sendikalarının politikalarını ve buna bağlı kararlarını kendileri alıp uygulayabilmelidir. İşçiler sendikalarının yönetimlerini belirleyebilmeli ve onları denetleyebilmelidir.

Bütün bunların gerçekleştirilmesi duyarlı, bilinçli, kararlı, işçi arkadaşların oluşturulacağı işyeri komitelerinin yaratılması ile başlar. Bu komiteleri tüm işçi arkadaşlarına sınıf ve sendikal bilinci taşımak, somut sorunların çözümünü, işçi arkadaşlarının kararlarına dayanarak sağlamak zorundadır. Bu komiteler ile tüm işçiler özelinde sendikalarının, genelinde işçi sınıfının sendikal örgütlenme ve mücadelesinin geldiği noktayı ve olması gerekeni tartışıp kararlara bağlamalıdır. Genelde yaşanan ekonomik, politik, sosyal, kültürel tüm olayları değerlendiren ve gerektiğinde aldıkları kararları uygulamaya sokan çalışmanın içine girmelidirler. İşçi arkadaşlarının tek tek sorunlarını bile kendine dert edinen bu komite çalışmaları, işçi arkadaşlarını etrafında toparladıkça İşçi Konseylerini oluşturmuş olacaktır.

Komiteler tüm işyerleri arasındaki ilişkilerinin toplandığı merkezi bir yapı kurmalıdırlar, ki bugün "Otomobil-İş Devrimci Muhalefeti" adı verilen platform bu olabilir. Sendikasının Genel Kurulu'nu en geniş işçi arkadaş çevresinden başlayarak yapılacak tartışmalarla değerlendirir. Eğer Genel Kurul'da yönetime talip olma gibi bir karar alabiliyorsa onu yapar. Yok gücü sendikal anlayışını aktarmak ve "birlik" adı altında dönen dolapları açıp yapılması gerekenleri aktarmayı kararlaştırıyorsa onu hayata geçirir. Türk-İş'te yığılmaya karşı çıkan, sınıfın, kendinin söz ve karar sahipliğini savunan, kendini işyeri çitlerinin içine hapsetmeyen bir sendikal yapılanmanın kararları ve bu kararları uygulamada ilişkileri kuracak arkadaşlarını görevlendirmenin, denetlemenin yeri işyeri komite ve konseylerinden başlamaktadır.

Tüm işyerlerine dayanan böyle bir örgütsellik yaratılmadıkça ve aralarındaki ilişki ağı kurulup sendikal politikasına bağlı programlı bir çalışmaya girilmedikçe 1992'deki Genel Kurul'a (eğer Otomobil-İş kalırsa) yine "bu yönetimler değiştirilmelidir" talebiyle gelinir. Öyle ki, yönetimleri değiştirmiş olsanız bile yine aynı taleplerle gelinmek zorunda kalınır.

3 Nolu Şube'nin Genel Kurul'u yapıldı

Tek Gıda-İş üyesi işçile bir mevzi daha kazand

İhsan Yaşa, Ali Metin ve Nevin Türktekin 3 No'lu Şube yöne mine seçildiler. Böylece Tek Gıda-İş Bölge Şube'ye bağlı şube rin yönetimleri ağırlıkla "muhalefet"in eline geçmiş oldu.

Tekgıda-İş Sendikası'nın Marmara ve Trakya Bölge Şubesi'ne bağlı 3 Nolu Şube 7. Olağan Genel Kurulu, 2 Eylül 1989 tarihinde Levent'teki Tekgıda-İş Genel Merkezi konferans salonunda yapıldı. Yönetimin listesini çekmesi üzerine tek liste haline çıkarılan genel kurul seçimlerinde 125 delege oy kullandı. Delege seçimlerinde her şey belli olduğu için genel kurul oldukça kısa sürdü.

Divan seçiminden sonra geçilen çalışma raporu görüşmelerinde söz alan delegeler konuşmalarında, yönetime eleştirilerinin yanısıra, sınıf ve kitle sendikasından, işçilerin söz ve karar sahipliğinden, işçilere verilecek sınıf bilincinden, eleştiri-özeleştiri mekanizmasının işletilmesinden, işçi eleştirilerine kulak verilmesinden sözederek, "sınıf ve kitle sendikasını savunan yönetimi getirmek amacındayız" dediler. Sendikal anlayış değişmediği sürece, yönetimleri değiştirme ile hiçbir şeyin değişmiş olmayacağını vurgulayan delegeler, yeni yönetim de eski anlayış savunacak olursa ona da "muhalefet" çıkaracaklarını ve hesap soracaklarını belirttiler. "İşçilerden alınan aidatların kumar masalarında, pavyonlarda yendiğini" söyleyen delegeler "hayır, artık susmuyoruz" dediler.

Bazı delegelerin bile kongre salonuna sokulmamaya çalışıldığını daha önceki Tek Gıda İş şube genel kurullarından farklı olarak yaşanan, oldukça rahat ama kısa bir genel kurul ortamı "Muhalefet" adıyla anılan örgütlenme, yönetimin anlayış ve uygulamalarına yönelik tepkilerin, sadece genel kurul düzeyinde örgütlenmesi görünümünde. İşyerlerinden başlayan, sınıf anlayışıyla uzun soluklu olarak işçilerin sendikal birliğini yaratmayı amaçlayan kalıcı örgütlenmeler değil. Hâlâ genel kurulu yapılmış Bandırma şube da tüm şubelerin genel kurulları tam mış ve büyük çoğunlukla "muhalefet" lenmeleri almış. Böylesi "muhalefet" sellikleri arasındaki ilişki ve bağların masi belli politika ve programlara day sa -bu yaratılamazsa- bölge şube ve kurullarda "sandalye paylaşımı" kav şanacak, yönetimin demagoji, fiili bas verenle işbirliğinden doğan saldırıların olacaklardır.

Tek Gıda-iş Bölge Şubelerine bağlı de görünen yapı ("muhalefet" örgü ri arasındaki ilişki) bu saldırılara a nüyor. Delegelerin kafalarında Böl yönetiminin devrileceği var. Ama de tutucu-uzlaşmacı faşist yönetimin ye min, ne şekilde, nasıl geleceği ko açıklık ve belirginlik yok. Çünkü y yıllık yaşadıklarına tepki biçiminde g nel kurullar kendi şube yönetimleri tirme doğrultusunda örgütlendi. Pro kısa soluklu hedeflendi. Bu açıdan " fet" örgütlülükleri arasındaki biran ler, belli ilke, politika ve programl narak sendikal birliğin yaratılması dirilmezse, sendika bölge şube ve g kez genel kurullarında uzlaşmacı, sendika yönetimlerinin baskı ve karşısında başarısızlıklara uğranab

Dahası belki yönetim bile alınab sonuç büyük bir zafer gibi görüne kırıklıkları arkadan gelir.

İşyerinden başlayarak kalı gütlenmelere gidilip, işçilerin örgütl netimlere taşınmadığı sürece, tıka çözümsüzlüklerin yaşanması kaçın caktır.

> *"İşyerinden başlayarak kalıcı örgütlenmelere gidilip, işçil örgütlü gücü yönetimlere taşınmadığı sürece, tıkanmaların, zümsüzlüklerin yaşanması kaçınılmaz olacaktır."*

Beykoz Deri Kundura Fabrikası'nda kaçınılmaz sonuç

**** İlerici görünümlü yönetimin ayrımcı uygulamalarına karşı oluşan tepki, sağ anlayışların ekmeğine yağ sürdü.***

Beykoz'da gözden ırakta, genellikle kasaba havası kokan bir yerde kurulu Sümerbank Deri-Kundura Fabrikası. Çevresinde yerleşim alanları, askerî kuruluşlar, birahane ağırlıklı lokantalar ve Beykoz stadı var. İşçiler köyleriyle bağlarını koparmamışlar hâlâ.

İşçilerin "satıldı, satılacak," ya da "Bir Teletaş örneği mi yaşanacak" dedikleri Deri-Kundura Fabrikası'nda 1600'e yakın işçi çalışıyor. Yakında üretimde kapa [illegible] düşürülmesine gidileceği beklenilen fabrikada, 800 kadar işçinin kalacağı söylentiler arasında. Bu durum işçilerin iş güvencelerine yönelik bir tehdit olarak duruyor.

Uzun zaman sağ anlayışların denetiminde olan Deri-İş Beykoz Şubesine geçen dönem bir sol anlayış egemen olmuş. Sağ anlayışların yönetimdeyken yaptıklarını aratmayan bu sol görünümlü anlayıştan da işçiler huzursuz. Bu konuda konuştuğumuz işçiler, "sağ anlayış zamanında yaşadığımız, adam kayırma, bölgecilik gütme, insan dışlama, çeşitli ayrımlar yapma gibi daha bir sürü uygulamaları bu yönetim de yaptı. Adeta gideni aratmadılar. İşçiler içinse hiçbir dişe dokunur çalışma yapmadı. Hiç bir eğitim ve örgütlenme çalışması yapılmadı. İşçilerin hakları için mücadele edilmedi. İşçi çıkarları gözetilmedi. İşçileri bütünleştirmek amacı güdülmedi. Birbirinden farklı olmayan bu iki anlayışı istemediğimiz için seçimleri boykot etti" diyorlar.

İlki olaylara sahne olan delege seçimleri, Deri-Kundura Fabrikası'nda 4 Ağustos'da yeniden yapıldı. Ağustos ayı içinde ise geç gelme gibi sudan gerekçelerle b[illegible] işçiye verilen yevmiye kesim cezası üzerine yemek boykotu gibi eylemlerin de meydana geldiği işyerinde, sağ gelir dayatmasıyla işçiler yönetimdeki anlayışa mahkûm ediliyorlar. Yapılan seçimler 115 farkla sağ anlayışlar cephesi alıyor. Genel Merkezin iptal kararına karşı mahkeme kayyum atayarak delege seçimlerini geçerli kabul ediyor. Çarşaf liste ile çıkılan seçimlerde 200 delege seçiliyor. Yönetime sağ anlayışların gelmesine kesin gözüyle bakılıyor.

Deri-Kundura işçilerinin bilinç düzeyleri düşük. Sağ-sol kamplaşmasının yarattığı katılaşma bölgecilik ayrımlaşmasıyla içiçe girmiş. Bazı kemikleşmiş gruplar bu tür ayrımları kullanarak, patronun diline, dinine, mezhebine, bölgesine bakmadan sömürdüğü işçileri bölüp parçalıyorlar.

İşçiler kendi çıkarlarını gözeten, işçilerin sendikal birliğini sağlayan bir yönetimden yanalar. Yöneticiler kendileri gibi olsun istiyorlar. Sorunları üzerinde düşünebilmek, bölgecilik ve insan ayrımı yapılmadan birbirinin yardımına koşabilmek istiyorlar. Sağlıklı bir eğitim ve örgütlenme ile patrona karşı ortak çıkarları etrafında kenetlenip bütünleşmek istiyorlar.

Deri-Kundura işçilerinin din, dil, mezhep, ırk, bölge ve siyasal düşünce ayrımı gözetmeyen bir anlayışa ihtiyaçları var. Bu da sınıf ve kitle sendikası anlayışıdır. İşçileri sınıf olma bilinciyle yoğuran, bir sınıf olarak gücünü örgütleyip patronun karşısında diken sınıf ve kitle sendikası anlayışıdır. Beykoz Deri-Kundura işçileri, yaşadığı bu açmazı ancak, ortak sorunları etrafında, işyerlerinden ve sorunu yaşayan kendilerinden hareketle örgütlenerek çözülebilirler. Sendikayı "çıkar kapısı" olarak gören yöneticiler yerine, işçilerin yönetimi olan İşleri Komite ve Konsey örgütlenmelerine ihtiyaçları var. Ancak böylece sorunlarını tartışabilir, söz söyleyebilir, kararlar alabilir ve yönetime etkin bir şekilde katılabilirler.

Divriği ve Hekimhan maden işçilerind genel kurul heyecanı

- *Divriği ve Hekimhan Maden İşçilerinde Sendika Seçim Heyecanı Yaşanıyor...*
- *Grev ekonomik sonucuyla olumlu, sınıflar mücadelesindeki işleviyle olumsuz not aldı*

Demirçelik Genel Müdürlüğünü temsil eden İşveren Sendikaları'nın görüşmelere öneri bile getirmeyen uzlaşmaz tavrı grevi gündeme getirmişti. İşverenlerin bu tavrı İskenderun ve Karabük Demir Çelik sözleşmelerinde MESS'in katı, uzlaşmaz tavrından kaynaklanıyordu. Fabrikalar çalışmadığına göre demir madenlerinde çalışan işçilerin taleplerini cevapsız bırakmak işverenlerin işine geliyordu.

Divriği ve Hekimhan maden işçilerinin Demir Çelik işçilerinin mücadelesi ile bütünleşmesi en doğru çözümdü. Nitekim giderek geçte olsa bu doğrultuda bir gelişme gözleniyordu.

10 Temmuz'dan birkaç gün öncesinde Demirçelik Genel Müdürü'nün Divriği'de gözükmesi düşündürücü oldu. Nitekim bir süre sonra kendilerine "sağ" olarak, "milliyetçi" olarak tanımlayanların greve karşı tavırları hızlandı. Divriği Kaymakam'ından "hükümetin verdiklerini aynen kabul ediyoruz, grev istemiyoruz, grevi durdurun" isteminde bulundular. Kaymakamın "yasalara göre bunu sendikanızla çözmelisiniz" yönlendirmesiyle sendika üzerine giden sağın grev kırıcılığı engellendi. Ancak kısa süre sonra Şevket Yılmaz'ın (Türk-İş Genel Başkanı) Divriği'nden Sendika Başkanı'nı arayarak "sorunu çözeriz, atla gel" çağrısı grevin işlevini yerine getirmeden noktalanmasına neden oluyordu.

Grev, "Hükümet ile Türk-İş arasında bağıtlanan ilke anlaşmasının üzerinde, ücretlere saat başına 100 lira fazla verilmesi ve Demir Çelik işyerlerinde sözleşme bağıtlandığında gelecek ileri hakların aynen ilave edilmesi" koşulunun kabulüyle sona erdi. İşyerine politik tercihlere dayalı işçi alımının yoğunluğunun korkusunu taşıma, grevin sağın saldırılarıyla kırılması konusunun da imzada büyük etkinliği vardı. İşçilerin hangi nedenlere dayalı olarak (işe alınmalarına bakmaksızın), sınıf ve sendikal bilince kavuşturma çalışmalarının yapılmaması, korkunun büyümesinin doğal sonucu olmuştu.

GENEL KURUL İŞÇİLERİN MÜCADELESİNE IŞIK TUTMALI

Grevi kırma doğrultusunda önce sessiz sessiz çalışan sağ ilk atağını sendika binasına yürüyerek "hükümet önerilerinin kabulü ile grevin bitirilmesi" olarak yaptı. "Demirçeliklerde kazanılan hakların bir madde eklenerek kendilerine de verilebileceği" istekleri, Genel Müdürlüğün girişimleri ile grevi kırmak için kullanılmıştı. Bugün İskenderun ve Karabük demir-çelik işçilerinin grevine aktif olarak destek veren Türk-İş başkanının ise kısa sürede sözleşmeyi ek maddeler ilavesiyle imzalatması oynanan oyunun son halkasıydı. Oysa demir madenlerinin grevi ile demir-çelik grevlerini birleştirmesi doğru çözümdü. Bu grevi bitiren Şevket Yılmaz'ın şimdi 2 milyon işçiyle MESS'i tehdidi düşündürücüdür.

Grev sonrası başlayan delege seçimlerine "sağ" kendini tanıtarak girdi. Sendika yönetiminin "sol" olduğunu, sendikanın "solcuların, komünistlerin" eline bırakılamayacağını ve kendilerinin sağ olduğunu belirterek delege seçimlerine soyunanlar 133-0'lık bir yenilgiye uğradılar. Şimdi ise yeni oyunların peşindeler. Daha açıkçası Türkiye'de uygulanan ekonomik politikanın yükünü halka (işçi, köylü, memur, küçük esnaf...) çektirmek isteyenlerin sendikalara yönelik oyun yor. Genel Kurul'dan çıkacak yeni "ılımlı, tüm işçilerin onayını alan teniyor.

İlk bakışta olumlu gözüken bu taraftar bulması mümkün. Sendika lenin getirdiği haklardan tüm işçile sız yararlanması doğrudur. Ancak rın alınması, korunması ve büyüt yapılması gerekenler vardır. Onlar rin hayatı varedenler olduğu ve dol yatı varedenlerin işyerlerinden baş ne kadar uzanan yaşamlarında söz, hibi olmasıdır. Bu da işçilerin kend nın bilinciyle beslenip hareket etme tir. Böylece işçiler işyerlerinden d larını öğrenmek ve anlamada, ülk lanan sistemin tüm kararlarını de tavır almada tayin edici olması s tır. Dolayısıyla işçiler kendi sendik netimlerine bu düşünce ile talip o dikalarını bu düşünceleri ile yönet denle "kimseyi küstürmemek için" varlığını reddedip kendi gelecekler lerin, sermayedarların ellerine bıra celerle birlik yaparak yönetim b Hele hele "biz sağız, onlar solcu diyenlerle" birlik aramak "kendi dinin çekmesinden başka bir anla

Divriği ve Hekimhan maden işç nel kurullarında maden işçilerinin nı, sendikal örgütlerinin sorunlar bulundukları Türk-İş örgütlülüğü mak üzere tartışmak zorundadırlar çalışmalarını programlaştırmak ve ramlarını uygulayacak arkadaşlar zorundadırlar. Tüm işçi arkadaş kalarında söz, karar sahibi yapacak mite ve konseylerini kurmak, çalı rundadırlar. Başarının yolu burd tedir.

anisa
ileri

“Örgütlü mücadeleyi yükseltelim”

anize Sanayi Bölgesi'nde toplanan 35
nda fabrika ve 10 bine yakın işçinin bu-
ğu Manisa'da, sendikal mücadele yük-
r. Çeşitli işkollarından işçiler örgütlü ve
li bir sendikal mücadelenin gerekliliği-
andıklarını belirtiyorlar. Bu anlayışla
kleştirilebilecek somut örgütlenme bi-
ri tartışılıyor. İşçilerin önemli bir kısmı-
r yandan fabrikada çalışırken, bir yan-
la tarımdan ek gelir sağladıkları Mani-
örgütlenme zorlukları bilinçli çabalar-
labilir.
yörede kurulu Çukurova Kimya A.Ş. iş-
kararlı bir şekilde sürdürdükleri grevin
ıda yüzde 238'e varan ücret artışı elde
. Petrol-İş Sendikası'nın örgütlü bulun-
işyerinde sözleşme öncesi ortalama üc-
90 bin lira idi.
lgedeki Yonsan Sunta Fabrikası işçileri-
revi sürüyor. Et ve Balık Kombinası iş-
ise parasal ve sosyal haklarda işverenle
amamaları nedeniyle greve hazırlanıyor-

anisa'da yaşayan işçilerin başta gelen so-
rı arasında işten atılmalar bulunuyor. İş-
n yasal hakkı olan sendikalaşma faali-
rini engellemek ya da öncü işçileri işyer-
de barındırmak için işverenler işçi kıyım-
a başvuruyorlar. Kıyımların gerçekleşti-
erlerinden biri İnci Akü Fabrikası. İnci
işçileri bir yandan tüm akü fabrikaların-
lışan işçiler gibi kurşun ve asit zehirlen-
i ile karşı karşıya kalırken bir yandan da
kalaşma çabaları nedeniyle kıyıma uğ-
ar. Polinas'ta işverenin sendikalaşmayı
nek için işçi çıkarma çabaları sonuç ver-
. İşçiler örgütlenerek bir yandan is-
leri ücret ve sosyal hakları elde ederler-
bir yandan da geliştirdikleri eylemlerle
ı üç arkadaşlarının geri dönmesini sağ-
ar.
ndikal mücadelenin önemini kavrayan
r Kazan Fabrikası işçileri de sendikalaş-
oluna gittiler. Ancak bu çabanın sınıf
adelesi temelinde yükselebilmesi için çe-
ir uğraş vermek gerekiyor. Serel Sera-
te ise sarı sendikaların işverenden sonra
rin başında nasıl sömürücü bir güç oluş-
akları ortaya çıktı. İşverenle 3 yıllık bir
şme imzalayan Çimse-İş Sendikası, işve-
120 işçiyi ekonomik kriz bahanesi ile ka-
önüne koymasına seyirci kaldı. İşçileri
deleye çağıracağı yerde, verilen tazmi-
cazipliğinden dem vurmaya başladı. İşçi
daşların sarı sendikanın bu oyunu karşı-
gerekli tavır ortaya koyamamaları bi-
ve örgütlü mücadelenin önemini bir kez
gündeme sokuyor.
lgede yoğun olarak yaşanan işçi kıyım-
dan payını alan iki fabrika Tek Tarım Zi-
letler Fabrikası ve Raks'a bağlı Rapak
alaj ve Paketleme Fabrikası. Sendikasız
Rapak işçileri, işverenin keyfi tutumu-
ur diyebilmek için sendikalaşma çalışma-
başlattılar, ancak işten atılmalarla kar-
şıya kaldılar.
Tarım'da da benzer gelişmeler yaşandı.
k İş üyesi olan 80 işçi işten atıldı, ancak
dika, işçilerle birlikte gerekli tavrı geliştiedi. Tek Tarım İşçileri Gazetemize gön-
dikleri mektupta dilekçelerinin yayınlan-
ını istediler:
Biz seksen kişiyiz. Sizlere işten çıkartıla-
ücret almadan nasıl geçinileceğini öğre-
ğiz. Nasip olursa... Ülkemizde yaşanan
nomik kriz dolayısıyla fabrikamızdan iş-
asarrufuna gidildi ve fatura önce bizlere
rıldı. Anayasanın 60. maddesi herkesin
yal güvencesi olduğunu söylüyor. Bu mu
yal güvence?
lkemizin içinde bulunduğu ekonomik kri-
sorumlular kimler? Bu krizi kimler körük-
or, işçileri işsiz, halkı perişan, çocukları-
ı açlığa mahkûm ediyor?
Neden Başbakanın, bakanların, banka mü-
lerinin, valilerin, belediye başkanlarının,
rika müdürlerinin işine son verilmiyor da
işçilerin işine son veriliyor?
Neden ekonomik kriz canavarı bizi yiyip bi-
yor? Neden devletten (ki bunlar bizden ke-
n vergiler) milyarlarca lirayı çalan hayali
acatçılardan Turan Çevik'lerden, Taşar'-
dan, Horzum'lardan hesap sorulmuyor da
ura bize çıkartılıyor?
Nedeni açıktır. Sermaye sahipleri sorunlar-
etkilenmiyor. Etkilenen kesim hiçbir sos-
güvencesi olmayan işçi, köylü, esnaf, me-
r kısacası emekçi halktır.
16.00-24.00 vardiyasına geldiğimizde fab-
a önünde yetkililerce okunan listeden çı-
ımızın verildiğini öğrendik. Tekrar servis
ıçlarına binerek evimize işsiz güçsüz geri
ndük. Bir yıldır fabrika içinde ha bugün çı-
var, ha yarın çıkış var diye psikolojik baskı
yapılıyordu. Sendikamız Çelik-İş bütün bunlara seyirci kalmakla yetindi. örgütsüzlüğümüz nedeniyle işverenin tutumuna karşı koyamadık. Önce biz 80 kişiyi kapı önüne koyan işveren, yarın diğer arkadaşlarımızı da atacak. Biz atılanlar kıdemli işçileriz. İşyerinde şu anda çalışmakta olanlar ise en fazla 1-2 yıllık işçi. İşverenin politikası biz kıdemli işçileri işten çıkarıp yerimize asgari ücretten yeni işçileri almak.

Bizlere hiçbir şeyi açıklama gereksinimi duymayan yetkilileri kendilerinin hesaplayıp hazırladıkları senetleri dört eşit taksitte ödemek üzere verdiler. Ağustos ayından 25 günlük çalışmamızın karşılığı ikramiye tutarını sorduğumuzda “hepsi bunlar işte” yanıtını aldık. Hepimiz şimdi çaresiz senetlerimizin vadelerinin gelmesini ve çoluğumuzun, çocuğumuzun geçimini sağlayacak parayı çekmeyi sabırsızlıkla bekliyoruz. Tüm işçi sınıfına ve işçi arkadaşlara sesleniyoruz. Bizlerin durumuna düşmemek, işçi sınıfının örgütlü mücadelesini yükseltmek için örgütlenelim, birlik olalım. Sermayeye karşı omuz omuza olalım.

Yaşasın işçi sınıfının örgütlü mücadelesi.

Beybi'de kadın işçiler

“Sendikal mücadelede geri durmayacağız”

Beybi Maslak'ta kurulu, lastik eldiven üreten bir fabrika. Beybi'de de her fabrikada olduğu gibi “olağan” şeyler yaşanıyor. Artık kanıksanmış iş kazaları, işçilerin kollarında, boyunlarında kazanlardaki sıçramalardan meydana gelen yanık izleri, “daha çok kâr” diyen işverenin, işçilerin taleplerine karşı çıkışı, sağlıksız çalışma koşulları...

Ama bu sefer bunları anlatmayacağız. Anlatmak istediğimiz burada çalışan kadın işçiler. Beybi'de kadınlar kararlılıkları ve mücadeleleriyle özel bir konuma sahip. Geçen yıldan bu yana yaşanan gelişmelerde sürdürülen direnişlerde hep öndeydiler. Ne anlama geliyor bu öncüler. Bir yanıyla işveren baskısına, kapitalist sömürüye “hayır” demek. Diğer yanıyla da sendikal mücadelede ikincil olmaya, yönlendirilen konumunda bulunmaya, bir başkaldırış.

“Bir şeyler okumaya çalıştığında çoğunlukla elimden kitap alınıp, dantel veriliyor. oysa ben hayatı öğrenmek, kendimi yenilemek, geliştirmek, üretken olmak istiyorum” diyen Jale, aynı zamanda komite üyesi. Bir yandan işyerinde patron tarafından sömürüldüğünü, diğer yandan da yine işte, evde kadın olduğu için ezildiğini anlatıyor.

İşyerinde oluşturulan komite 25 kişilik. Yalnızca 5'i kadın. Sendikal mücadelede yer almak, giderek politik yaşama katılmak isteyen bir kadının önündeki güçlükleri konuşmaya başlıyoruz. Önce aile de baskı, sonra aksayan ev işleri, çocukların bakımı... Tüm bunları aşıp zaman ayırdığında o alandaki az sayıda kadından biri olmanın getirdiği zorluklar. Erkek arkadaşlardaki “Elinin hamuruyla...” düşüncesinin kırılması, konuşma, tartışma alışkanlığının geliştirilmesi vb. Sendikal ve politik mücadele içindeki erkeklere göre iki kat çabalamak gerekeceği açık. Ama böyle diye geri mi duracağız? Hayır Beybi'deki kadın işçiler bunun böyle olmayacağının, böyle gitmeyeceğinin göstergesi.

“Geçen yıl yakacak parası için verdiğimiz mücadele bizlerin kararlı tutumu sayesinde başarıya ulaştı. Tümüyle istediğimiz gibi olmasa da, bizim için olumlu olacak sonuçların doğmasını sağladık. Eyleme en çok katılımın sağlandığı bölüm kadın işçilerin bulunduğu bölümdü. Diğer arkadaşlarımıza moral oldu bu” diyorlar.

Omuzlarındaki tüm yüke ve yaşadıkları çifte baskıya karşın gözlerinde yakaladığımız coşkulu pırıltılar ve elimizi sıkışlarındaki içtenlik bu sömürü ve ezilmişlik zincirinin kırılacağı umudumuzu güçlendiriyor.

Bu toplusözleşme döneminde kadın işçiler yine ön saflarda, üstelik sendika yönetimini karşıya almak, onlarla tartışmak pahasına sayıları yeterli değil diye işyerinde kreş konusu yeterince öne çıkmamış. Bu konuda erkek arkadaşlarının da desteğinin sağlanması kreş sorununun en az parasal konular kadar önemli olduğunun, işyerindeki kreşlerden kadın işçilerin yanısıra erkek işçilerinde yararlanabileceğinin, yasa sınırlarını genişletebileceğinin kavranması zaman alacak. Bu konuda sendikanın önderliğinden sözetmek mümkün değil. Onu da zorlamaları gerekecek.

Kapitalist işbölümünün, iş yaşamında kadınla erkeğe yüklediği farklı konumları Beybi'de de görmek mümkün. Çalışan kadının ev işlerinin uzantısı gibi görülen işlerde istihdam edilmek istenmesi gerçeği değişmiyor. Kadınlar üretimin direkt yapıldığı anlamda değil paketlemede çalışıyorlar. Pekçok işyerinde işverenlerin iş değerlendirme sistemini dayattığı durumda bunlar doğrudan etkilenen kadın işçiler oluyor. Çünkü üretimin yan alanı gibi görünen paketleme vb. iş değerlendirmesi sisteminde en az ücret değeri biçilen bölümlerin başında geliyor. Ancak Beybi'de işverenin böyle bir dayatması yok. Hatta askere gitmemiş çok sayıda erkek işçinin işe alınması ve bu nedenle sürekli bir işçi girişi-çıkışı yaşanması nedeniyle kadınlar kalıcı ve kıdemli işçileri oluyor. Mücadeleye sonuna kadar sahip çıkmalarında da bu bir etken.

İşyeri temsilcisi Semile TOZLU aynı zamanda Laspetkim-İş İstanbul Şubesi yönetim kurulu üyesi. Hem işyeri temsilciliğine, hem de yönetim kuruluna adaylığını koyarken tereddüt geçirdiğini anlatıyor. Sendikal çalışmalara zaman ayırabilmek, iş çıkışı sendikaya gidebilmek için ailesiyle çatışmayı göze almak zorunda. Ancak tüm bunların üstesinden gelmeyi bilmiş. Hem işyerinde hem de sendikal çalışmalarda etkin bir işçi önderi. Semire, son derece duyarlı, tartışmacı. Kadın cinsinin ezilmişliğine karşı verilecek mücadelenin bir işçi olarak kapitalist sömürü ve baskıya karşı mücadeleden ayrılmayacağı görüşünde. Bu gerçeğin kadın sorununun politik mücadele içinde eritilmesi anlamına gelmediğini vurguluyor. Kadınların kendi sorunları etrafında örgütlenmesinden yana. Ancak işçi kadınların bu tür örgütlenmelerin bel kemiği olması gerektiğine dikkat çekiyor.

Beybi'de şu günlerde grev uygulama tarihi belirlenecek. Eski işçilerle yeni işçiler arasında, kadın ve erkek işçiler arasında oluşacak birlik, mücadele kararlılığı büyük önem taşıyor. Kadınlar bu mücadelede bir yandan iyi bir toplusözleşme imzalayabilmek için, bir yandan da Beybi'deki hareketin motor gücü olarak yer alacaklar. Ezilen bir cins olarak sorunlarını bilince çıkarmaları, gündelik yaşamı sorgulamaları, değiştirmeye çalışmaları, işçi sınıfına düşen yeni bir dünyanın, yeni tip insan ilişkilerinin yaratılması mücadelesine önemli bir kazanım olacak.

İş cinayetleri artıyor

Bilim dışı çalışmaların, işçileri kendi işlerinin dışında çalıştırmanın, üretim zorlamalarının getirdiği ölüm ve yaralanmaları “iş kazası” olarak sunuyorlar. Hergün bir önceki günden daha fazla olumsuzlukları taşıyan hayat işçileri için artık çekilmez noktaya geliyor. İşte Zonguldak Taşkömürü Müesseseleri, Amasya Müessesesine bağlı Kurucaşile Nanepınar kömür ocağında iki maden işçisi öldü. Taban işçisi olan ama Kelebe'de çalıştırı-

Devamı Sf. 7'de

DİE Araştırması

Halk yoksulluğun son sınırında

DİE'nin gelir dağılımı araştırması sonunda açıklandı. Araştırma, Türkiye'deki gelir dağılımının bozuk yapısının uzun süreden beri sürdüğünü, giderek daha da kötüleşerek vardığı uç noktayı gözler önüne serdi. DİE'nin resmî verilerine göre, işçiler, memurlar, köylüler daha çok yoksullaştı. Bunlara karşılık tekelci sermayecilerin ithalatçı-ihracatçı tacirlerin vurgunlarına vurgun katarak alabildiğine zenginleştiğini gösterdi. Kısacası “kalkınıyoruz, çağ atlıyoruz” teraneleriyle yüksek enflasyona neden olarak gösterilen sözde “hızlı büyüme”nin faturaları, işçi sınıfının ve emekçilerin sırtına yüklendi. Yoksul daha da yoksullaştı. Zengin alabildiğine zenginleşti. Bu arada Özal'a yakın çevreler devlet eliyle beslendirilip güçlendirildi.

TÜRKİYE'DE GELİR DAĞILIM SÜREKLİ BOZULUYOR

DİE'nin hesaplamalarına göre, alt gelir grubu diye anılan yüzde 40'lık kesim, 1973'de ulusal gelirden yüzde 14.6 pay alırken, bu payın 1987'de yüzde 11'e düştüğünü görüyoruz. Ulusal gelirden alınan paya göre, ücret ve maaş gelirleri iyice azalırken, faiz, kira ve kar gelirleri alabildiğine artmıştır.

Buna karşılık üst gelir grubu denilen yüzde 40'lık kesim (egemensınıf) 1973'de ulusal gelirin yüzde 70.95'ini alırken, 1987'de bu rakam yüzde 76'ya yükselmiştir. Araştırmaya göre en alt gelir grubu denilen yüzde 20'lik kesim ulusal gelirin yüzde 4'lük payını alırken, en üst gelir grubu olarak adlandırılan yüzde 20 lik kesim bu gelirin yüzde 51'ini almaktadır. En alt gelir grubu (işçiler, emekçiler) ile en üst gelir grubu (egemen sınıflar) arasındaki fark (uçurum), 1973'de yüzde 48.70 iken, 1987'de bu oran yüzde 51'e yükselmiştir. Diğer bir deyişle tekelci sermayeciler, büyük tacirler, işçi ve emekçilerden ülke gelirlerinin yarıdan fazlası kadar fazla gelir almaktadırlar.

YOKSUL DAHA DA YOKSULLAŞIYOR

Araştırmanın verilerine göre maaş ve ücretlilerin ulusal gelirden aldığı pay 1986'da yüzde 36'dan 1987'de yüzde 23.4'e düşmüştür. Maaş ve ücretlilerin ulusal gelirden aldığı pay Nijerya, Fas ve Kenya'nın da altındadır. Avrupa ülkelerinde bu oran ortalama olarak yüzde 60 dolaylarındadır.

Görüleceği gibi ücret ve maaşlıların gelirleri kâr, kira ve faiz gelirlerine göre gerilemiştir. Hayat pahalılığının ezdiği bu işçi ve emekçi kesim, yüksek enflasyonun faturasını da çekmektedir.

Araştırma rakamları gösteriyor ki, faiz, kira ve kâr geliri olanların ulusal gelirden aldığı pay hızla artmış ve artmaktadır. Nüfusun üst gelir grubu diye anılan yüzde 20'lik bölümünün (egemen sınıflar) ulusal gelirden aldığı pay 1973'de yüzde 52.24 iken, 1987'de bu rakam yüzde 55'e yükselmiştir. yine üst gelir grubu denilen yüzde 40'lık bölümün ulusal gelirden aldığı pay 1973'de yüzde 70.95 iken, 1987'de bu rakam yüzde 76'ya yükselmiştir. Ulusal gelirin dörtte üçü, nüfusun az bir bölümüne akmaktadır.

DÜNYANIN NERESİNDEYİZ

Diğer ülkelerle durumumuzu karşılaştırdığımızda gelir dağılımındaki bozukluğun (uçurumun) ürkütücü boyutlarda olduğunu görüyoruz. Sömürücü sınıf ve kesimlerin (üst gelir grubu) ulusal gelirden aldıkları pay bizde yüzde 55 iken, bu oran Hollanda'da yüzde 36.2, İngiltere'de yüzde 39.2, F.Almanya'da yüzde 39.5, Fransa'da yüze 42.2, G.Kore'de yüzde 45.3, El Salvador'da yüde 47.3, Bangladeş'de yüzde 45.3, Hindistan'da yüzde 49.4 olarak gerçekleşmiştir. Gelir dağılımındaki dünya ülkeleri arasındaki sıramız 37'dir. Yoksullukları ile ünlenmiş Bangladeş, Fas, Tunus, Kenya, Nijerya, Hindistan gibi ülkelerin bile arkasından gelmekteyiz. Bu ülkemizdeki Afrika ve Asya ülkelerinde bile gerçekleşmeyen acımasız sömürü mekanizmasının nasıl çalıştığını göstermektedir.

“Ağustos Şoku” adıyla anılan Yeni Ekonomik Kararlar karşısında TİSK'in hükümete sunduğu raporda, “yıl sonunda enflasyonun üçlü rakamlara çıkabileceği” vurgulanıyor. “Konvetibilite kararı” eleştirilerek, “Türk sanayii zor günler yaşamaktadır. Girdi fiyatları yüksektir. Ücretler yükselmektedir, kapasite kullanım oranı çok düşüktür. Yatırımlar önemli ölçüde gerilemiştir. Son yıllarda izlenen politikalar, sanayiden çok ticareti korur ve kollar durumdadır” denilmektedir.

Resmî veriler egemen sınıfların azgın sömürülerinin oranını gösterirken, egemen sınıflar girdi fiyatlarını yüksek buluyor, işçi ücretlerini yüksek buluyor ve sömürülerini az buluyorlar. Anlaşılan o ki, hâlâ doymuyorlar.

YÜKSELEN ENFLASYON İŞÇİ VE EMEKÇİLERİ YAKIYOR

İTO'nun İstanbul araştırmasına göre ailelerin yüzde 83.5'inin, enflasyonla geçim durumunun bozulduğu açıklanıyor. Araştırmaya göre, durumu değiştirmeyen ailelerin oranı yüzde 12.6, durumu iyileşen ailelerin oranı ise yüzde 3.9 olarak saptanıyor. Ailelerin yüzde 95.7'si masraflarından kısıntı yapıyor, yüzde 22'si çocuğunu eğitimden alıyor. Borçlu durumdaki aile oranı ise yüzde 62 olarak ortaya çıkıyor.

Egemen sınıflara ait kurulların (TİSK, İTO, TÜSİAD) rapor ve araştırmalarında bile enflasyonun geldiği yüksek nokta (yüzde 72.4) ve büyüme hızı oranının düşüklüğü (yüzde 2.5) siyasal iktidarın sözlerini yalanlıyor. Gerçek enflasyon yüzde 80'lerin üzerinde seyrederken, siyasal iktidar enflasyonun hızlı büyümenin faturası olduğunu söylüyor. Resmî araştırmalardan da görüldüğü gibi, bu faturayı da işçi ve emekçilerin sırtından çıkarıyor.

VERGİ, FON, SSK PRİMLERİ SOYGUN YOLUDUR

1989 yılının 7 aylık döneminde Savunma Destekleme Sanayi Fonuna 464 milyar 115 milyon TL., Kamu Ortaklığı Fonuna da 255 milyar 778 milyon TL. ödeniyor. Fonlar için ödenen toplam rakam 1 trilyon 152 milyar 100 milyon TL.'dir.

Ağustos ayı içinde Sigorta Pirim Tavanı 819.210 TL.'den, 1 milyon 312 bin TL.'ye, Tasarruf Teşvik Fonu yüzde 3'ten yüzde 4'e yükseltildi. Gelir vergisi matrahında 6 milyon sınır aşıldı. Vergi oranı yüzde 25'ten yüzde 30'a yükseltildi.

Yasal kesinti toplamı bugünkü asgari ücretten çalışan işçinin brüt ücretinin yüzde 34.1'ini buluyor. Daha yüksek ücretlerde bu kesinti oranı yüzde 50'i aşıyor. Gerçek ücretlerdeki kayıp yüzde 30 dolaylarındadır. Üretilen mal ve hizmetlerdeki işçilik payı alabildiğine düşmüştür.

NEREYE GİDİYORUZ

Plansız-programsız ekonomik politikalarla parasal kaynakların egemen sınıflara akıtılarak, har vurup harman savrulması, egemen sınıfların azgınlaşan kâr hırsı, devlet olanaklarının sonuna kadar bunlardan yana kullanılarak çarçur edilmesi, enflasyonu iyiden iyiye azdırmıştır. Gerçek enflasyonun bugün üçlü rakamlarla ifade edildiği bir gerçektir. Azan enflasyonla birlikte 12 Eylül sonrasının tüm faturaları işçi ve emekçilere yakılınca, gelir dağılımı da alabildiğine bozulmuştur. Hem öyle bozulmuştur ki, bugün ülkemizde Asya, Afrika ülkelerinde bile görülmeyen azgınlaşmış (kudurmuş) bir sömürü vardır. Nitekim DİE'nin rakamları bunu açıkça kanıtlamaktadır. İşçi ve emekçilerin sırtına yüklenen yük, artık son sınırına gelmiştir.

Türkiye bu bakımdan tipik bir geri kalmış ülke örneğidir. Özal'ın dışa açılma politikası, gelir dağılımı bilinçli olarak bozularak finanse edilmektedir. İzlenen enflasyonist politikaların, gelir dağılımını bozduğu, yoksul daha yoksul, zengini daha zengin yaptığı, gelir dağılımındaki uçurumu derinleştirdiği resmî rakamlarla kanıtlanmıştır.

12 Eylül ve devamcısı ANAP düşüncesi yukarda görüldüğü gibi ekonomik olarak iflas ettiği gibi, hukuk ve siyasal olarak da iflas etmiştir. Yerli tekelci sermayenin ve İMF'nin dayatmaları ile gündeme getirilen 24 Ocak Kararları, bilindiği gibi Türkiye'nin emperyalizme iyiden iyiye entegrasyonunu (bütünleşme) hedeflemişti. Bu kararlar siyasal alanda toplumsal muhalefetin bastırılmasını zorunlu kılıyor, ancak bu koşullarla uygulanabiliyordu. Bu nedenle tüm demokratik haklar ortadan kaldırılmış, toplumsal muhalefet dağıtılmıştı. Anayasa ve yasalarıyla, hukuku ile, ekonomisiyle ülkemizi karanlığa boğan 12 Eylül, bugün de değişik bicimde devam etmektedir. İşte DİE'nin yaptığı araştırmanın resmî rasamları, gelir dağılımı bozuluğunun, işçiden ve emekçilerden yana son sınırına geldiğinin bir göstergesi olduğu kadar, 12 Eylül ve onun devamcısı ANAP politika ve programlarının halkın gözünde iflasının da bir göstergesi olmuştur.

Belediye İşçileri

“Devrimci sendikal yapıyı filizlendireceğiz”

Değişik Belediye Başkanlarının aldığı beldelerde, Belediye-İş Sendikası, Belediye başkanlarının paralelinde ya da güdümünde yönetim birimleri oluşturmak, oluşturulması düşünülen yerlere başkan ve yönetim organları tespit etme gibi anti-demokratik uygulamalar içerisine girmiştir.

Belediyelerin diğer işkollarından farkı, her dönem seçimlerle değişen Belediye yönetimlerinin kadro anlayışlarına paralel olarak işçi çıkartma kendisine ya da partisine yakın insanları işe alma, sendikalara tepki, sendikaları kendi çizgilerinde destekleme, amirlerin değiştirilmesi, çalışma şartlarının ve çalışma biçiminin farklılaştırılması vs. gibi değişimleri yaşamalarıdır.

(A) partisinin yönetimi zamanında sendika yönetimi de o partiye yakın olmakta bu kez seçimleri (B) partisi aldığında (B) partililer biraz intikam dürtülerini de harekete geçirerek yönetime gelmekte, işverenle birlikte işyerinden çıkartılacak insanların listesini hazırlamaktadırlar.

Hangi parti iktidarda olursa olsun, hangi partinin adayı belediye başkanlığını almış olursa olsun sendikalar birer işçi örgütüdür. Oralara yalnızca işçi ve üye olabilirler. Hangi partiye oy verdiğine, hangi parti iktidardayken işe alındığına bakmadan, kime rüşvet vererek işe alındığına bakmadan işçiler sendikaya üye olurlar.

Başta belirlenmesi gereken temel ilke sendikalar (A) ya da (B) partisinin güdümünde değil BAĞIMSIZ olmak zorundadır. Bunun yazılı anlatımı böyle olmasına rağmen bugün tüm Belediye-İş sendika şubeleri Belediye Başkanlarının yakınında yada yanında yer almaktadır.

Bunu sendika yönetimlerinde düşündüğümüzde daha kolay “UZLAŞMA” düşüncesiyle yönetimler, işverene yani Belediye Başkan ve meclis üyelerine yakınlık hesapları yapmaktadırlar.

Bütün Belediyelerin ekonomik zorluk içerisinde olduğu şu günlerde sırf işverenle karşı karşıya gelmemek için, birazda tarafı olduğu yeni yönetimi yıpratmamak için, işçilerin maaşları sosyal hakları verilmediği halde sendika yönetimlerinin sesleri çıkmamaktadır.

Devamı Sf. 7'de

Grev çeliğine

Başlarafı 1 Sy.

tiler. Türk-İş yönetimi grevin yanında ol-
ğunu, desteklediğini belirten açıklamalar
ptı. Şevket Yılmaz'ı böyle bir tavra iten, bir
ndan işçilerden gelen zorlama, diğer yan-
n Türk-İş Kongresi'nde karşısına rakip ola-
k çıkacak olan Türk Metal-İş Sendikası Ge-
l Başkanı Mustafa Özbek'e yönelik hesap-
ıydı. Özellikle İskenderun şube yönetimi-
grevi kırmak, Çelik-İş'i Türk-Metal'e so-
rak, orada eritmek yönündeki planları,
vket Yılmaz'ı grevi desteklemeye zorluyor.
arada kendince, Türk-İş Başkanlar Kuru-
ndan Çelik-İş'i ve Otomobil-İş'i Türk-İş'e
bul etmek kararı çıkartarak, bu sendikala-
ürk-İş içinde Türk-Metal'e karşı kullanma,
ylece kendi genel başkanlığını sağlama al-
a hesapları yapıyor. Ayrıca Türk-Metal'in
Çelik-İş İskenderun şube yönetiminin
HP dolayımıyla ANAP'la olan ilişkisi Şev-
t Yılmaz'ın DYP yanlısı tavrı DYP-ANAP
lişkisinin de Demir-Çelik üzerindeki yansıması oluyor.

İlk raundu kaybeden MESS ve siyasi iktidar, geri adımlar atarken, ikinci rauntta kullanabileceği güçlü bir silah aradı. Ve Ankara 5. İş Mahkemesi grevi durdurma kararıyla bu silahı sağladı.

Siyasi iktidarın ve MESS'in bu saldırısı sadece Demir-Çelik işçilerin değil, bütün işçi sınıfına yöneliktir. İşçi düşmanlığının, işçileri köleleştirme çabalarının en açık örneklerindendir. Nitekim MESS Başkanı Bahri Ersöz bu kararı “Bu bütün işçilere ders olsun” karşılamaktadır. Bu şantaja boyun eğmeyen Demir-Çelik işçileri; grev durdurma kararının uygulanması durumunda, bu kararı fiilen geçersiz hale getirecek yolları da bulmak zorundadır. Bunun dışında bütün işçiler de saldırının en genelinde işçi sınıfına yönelik olduğunu görerek, sınıf kardeşlerine daha üst boyutlarda destek vermelidirler.

Şu an grevin bitirilmesi yönündeki çabaların yoğunlaştığı görülüyor. Bu yönden Demir-Çelik işçileri bütün dikkatlerini üzerlerinde oynanan oyunları bozmaya yöneltmeli, gelişmeleri izlemelidir. Son sözü kendilerinin söylemesi gerektiğinin bilinciyle hareket etmelidirler. Şimdiye kadar yaşadıklarından çıkardığı derslerle yeni saldırılara, oyunlara ve onları boşa çıkartmaya hazırlıklı olmalı, kendi isteği dışında hiçbir gelişmeyi kabul etmemelidirler. Böylece şimdiye kadar yürütülen mücadele başarıyla sonuçlandırılıp ikinci rauntta kazanılabilecektir. MESS başkanına ve tüm patronlara hakettikleri ders verilebilecektir.

Kitaplardan, masabaşında öğreneceklerinden çok daha fazlasını, grevle birlikte hayattan öğrenen, dostu düşmanı pratikte gören Demir-Çelik işçisinin önünde önemli görevler duruyor. Bu görevler grevi başarıyla bitirmek yanında, grevin kazanımlarını, deneyimlerini işçi sınıfının potasına akıtmak, grev sonrası gelişmelere müdahale etmek niteliği taşımaktadır.

Bağımsız Çelik-İş Sendikası'nı Türk-İş'e yığarak kendi koltuk hesaplarında kullanmayı amaçlayan Şevket Yılmaz'ın girişimleri boşa çıkartılmalıdır. Demir-Çelik işçileri kendi mücadelesini düzen işi kanallara akıtmaya çalışan, bir yandan greve destek verir görünürken, diğer yandan MESS'e “biz size ANAP'tan daha iyi hizmet ederiz” mesajları gönderen düzen partilerinin (SHP-DYP vb.) kendilerini kullanma çabalarına karşı duyarlı olmalıdırlar. Grevi içten kırarak, kendilerini Türk-Metal'e peşkeş çekmeye çalışan MHP kökenli İskenderun şube yönetimi verdiği zararlar unutulmamalı, bu tür anlayış sendikal örgütlenmeden temizlenmelidir.

Genel Maden-İş Zonguldak Şubesi

Delege seçimleri yapıldı

- *"Muhteşem İkili" delege seçimlerine müdahale ediyor.*
- *Yerli-yabancı "iktidar-muhalefet", kişisel çıkar çatışmaları belirleyici.*

60 bin maden ve maden arama işçisinin üyesi olduğu Genel Maden-İş (Zonguldak) Sendikası'nın Şube Genel Kurulları için delege seçimleri yapıldı. İşçiler genel Kurullarına hazırlanıyor.

Amasra, Kozlu, Üzülmez, Koradon müesseselerinde çalışan ve ayrı ayrı şubelere kayıtlı işçilerin delege seçimlerini ağırlıkla sosyal demokrat, devrimci demokrat adaylar kazandı. Kandilli müessesesinde yapılan seçimleri ise sağ, 6 oyla kazandı. Delege seçimlerinde çarpıcı olan ikinci bir nokta üretici işçilerin, yeraltı işçilerinin ağırlığı idi. Geçmişin en sıcak mücadelelerini yaratan yeraltı işçilerinin bu tavrı, son toplu sözleşmelerde yaşanan uzlaşmacı, teslimiyetçi sendikal anlayışa tepki niteliğinde.

12 Eylül öncesi Türk-İş/Maden Federasyonu üyesi olan ZMİS (Zonguldak Maden İşçileri Sendikası) 12 Eylül'den sonra MTA işçilerini de bünyesine alarak GENEL MADEN-İŞ oldu. Böylece Türk-İş içinde madencilik işkolunda ikinci bir sendika olarak yer aldı. Bu yeralışı maden işçilerinin kendi kararlarının dışında bir taraftan işçileri zapt-u rapt altında tutan diğer taraftan kendi çıkarlarını sürdürme doğrultusunda yapılan bir paylaşma olarak tanımlama doğru olacaktır.

Kömür; sanayinin temel girdisi enerjinin kaynağıdır. Osmanlı'dan buyana Zonguldak maden işçileri bir yandan işverenlere bir yandan sendika veya onun yerini alan örgütlere karşı mücadele vermiştir. Bu mücadeleler sınıfın tarihinde izler bırakırken egemen güçlerin maden işçilerinin üzerine ayrıcalıklı bir önemle gitmesini getirmiştir.

SENDİKA MADEN İŞÇİLERİNİN MÜCADELESİNDE HEP KARŞI SAFTA YERALDI

Galatalı bankerler, İngiliz-Fransız patronlar, Osmanlı ağaları maden işçilerini acımasızca sömürdü. Karadağdan getirilenlerden maden işçiliğini öğrenen köylüler, Osmanlıya ödeyecekleri vergiler karşılığı ocaklarda çalıştırıldı. Bıçak kemiğe dayandığında ayağa kalktı, isteklerini kabul ettirdi ama karşılığında hep önderlerini yitirdi.

Bu başkaldırılar sendikal örgüt dönemlerinde de yaşandı. Ve hepsinde de önce sendikacılardan hesap sordu. Ve yine Satılmış Tepe, Mehmet Çavdar gibi Jandarma kurşunlarıyla susturuldu, sindirildi.

> • *Görev delege seçimlerini, kongreleri eğitimin parçası yapmak ve vardiya vardiya bölge bölge-havza düzeyinde örgütlenmektir*

İşçiler arasına sokulan yerli yabancı kavgelarıyla, yeraltı-yerüstü ayrımlarıyla ve siyasi arenadaki particilik oyunlarıyla maden işçilerinin güçleri sürekli parçalandı. Başkanın tek yöneticiliğine dayalı sendika yönetimlerinin belirlenmesinde iktidar ve muhalefet partileri, hep başkan-yönetim paylaşımını uyguladı. Sendika yöneticiliğini meslek edinenler çıkarlarını böylece yıllardır sürdürüyor. Ve sendika 40 bin Zonguldak işçisinin en küçük talebinde bile işçinin karşısında işverenin yanında yer alıyor.

"MUHTEŞEM İKİLİ" GÖREV BAŞINDA

Yıllardır politik nedenlere dayalı olarak yönetilen, yatırımları kesilen veya grupsal çıkarlar için feda edilen Zonguldak Kömür havzası tıkanmış durumda. Fakat tek taş kömürü havzası olması, 200 bin kişiyi etkilemesi, 'Özelleştirme'programına uygunsuzluğuna rağmen sadece işçinin gücüne dayalı olarak işletmeler yürüyor. İşçilerin en aktifi olan üretici kesim (kazancı, domuzdamcı ve yardımcıları) bugün rahatsızlık duyduğu koşullara karşı davranış gösterebilir. Bunun baskı ile durdurulması da çok zor olcaktır.

ANAP iktidarının uzun bir süredir uyguladığı personel politikası Zonguldak'ta da yürürlükte. "Muhteşem İkili" olarak tanımlanan Ali İhsan Cerrahoğlu ve Dursun Akyürek Taş Kömürü İşletmeleri Müessesesi'nin yönetimine getirildikleri günden buyana önce yönetim kademelerinde "temizliğe" giriştiler. Duyarlı bilimi öne çıkaran teknik kadrolar dışlanıyor. "Milliyetçi ve muhafazakâr" düşünceleriyle bağdaşmıyanları yerlerinden ederken sendika seçimlerine de müdahaleye yöneldiler. Özellikle geçmiş MHP tercihlilerin ve "dinci" unsurların sendika yönetimlerine gelmesi için girdikleri düzenlemelere "çalışma düzenini sağlama" adını taktılar. Yaptıkları yeni düzenlemelere işçinin tepkisini, hedef aldıkları temsilci ve yöneticilere (Şubeler düzeyinde) yönelmesini amaçlıyorlar. Böylece yıpratılacak kişilerin yerini adını koymaktan çekinmedikleri "ANAP listesini oluşturmanın çalışmasını yürütüyorlar.

İŞÇİLER ARASINDA YARATILAN AYRIMLAR SÜRÜYOR

İşçiler arasında yıllardır sürdürülen yerli yabancı kavgası her yapıda olduğu gibi sendikal örgütte de sürdürülüyor. Bunun kişisel çıkarlarıyla bütünleştirerek sürdürenler maden işçilerinin köleliğini yaratacaklardır. En ağır koşullarda, ölümle burunburuna ve madencilik biliminden uzak bir çalışmanın içinde bulunan üretici işçiler büyük çoğunluğuyla Zonguldak'ın yerlisi. Zonguldak dışından gelenler ise üretime yardımcı iş kollarında çalışıyorlar. İşçi eylemlerinin kaynağı da üretici işçiler. Sınıfsal bilincin ulaştırılmadığı, köyünde ve kasabasında siyasi çıkarlar için kucaklanan bu işçiler diğerlerine hep düşman kılınmış durumda. Diğer iş dallarında çalışanlar da aynı şekilde üretici işçilere yabancılaştırıldığından bu ayrım belediye seçimlerinden sendika seçimlerine kadar kullanılıyor.

Üretici işçiler atölyelerde çalışanlara karşıda (yerüstü) güvensiz ve onlara "bilezikli işçi" diye bakıyor. Makineci, tamirci, elektrikçi, ajüstör.. mesleğinin her yerde geçerli olmasından dolayı güvencelerinin olduğunu düşünüp kendilerinin sadece yeraltında kazma sallayıp domuz damı kurmaktan başka yapacakları olmadığını düşünerek diğerlerini "bilezikli" diyerek tanımlamaktadır. Ve bu ayrım işçiler arasında bilinçli olarak sürdürülmektedir.

Bu kısa süre içinde yapılması gereken iktidarın, işçi düşmanlarının, sendika yöneticilerinin meslek edinenlerin oyunlarını bozmaktır. Yaşanılan hareketlilikte işçilere gerçekleri göstermek, sorunun çözümünün kendisinde olduğunu öğretmektir. Bu çalışmalar işçilerin işyerlerinde vardiya vardiya başlatacakları örgütlenmelerin en sağlıklı sendikal ve sınıf bilinciyle pekiştirmeleri gerekir. Sendikalarının yönetimlerinde bugünden yarına nitelikli bir değişimi sağlayamıyacaklar ancak gelecekte yaşanması kaçınılmaz gözüken olumsuzlukları aşmada belirleyici olabileceklerdir.

DİDAR ŞENSOY

"Alnımın en derin çizgisinde kanayansın, Ablamsın..."

1 Eylül 1987'de özgürlük ve demokrasi mücadelesinde resmî güçlerce katledildi.

ANISINI YAŞATACAĞIZ

Tes-İş Trakya yönetimi işçilerin

Tes-İş Trakya Şubesi'nin Edirne'de yapılan 3. olağan genel kurulu sonuçlandı. Mayıs eylemleri ile başlayan hareketliliğin ardından sendika delege seçimleri ve Genel Kurul heyecanı yaşandı.

Sendika Şube yönetiminin işçileri dışlayarak Sendika Genel Merkeziyle içiçeliğine duyulan tepki, kendilerini eleştiren işçilere yaptıklarıbaskı yönetiminyolun sonuna geldiğini gösteriyor. Özellikle Tes-İş Genel Merkezi'nin Şube yönetimini desteklemesi ve bu doğrultuda yaptıkları bardağı taşıran son damlalar olmuştu. Enerji işçilerinin bir özelliği de Trakya enerji işçilerinin yönetimleri bir dönemden fazla görevde tutmaması idi. Buna yaşanılan olumsuzluklarda eklenince sonuç artık kaçınılmaz oluyordu.

Seçimlere, varolan Genel Merkezci yönetim, sağ (faşist düşünce yanlıları) ve bu iki listede temsil edilen uzlaşmacı, teslimiyetçi, sarı ve faşist sendikal anlayışa karşı olanlar olmak üzere üç liste girdi.

Mustafa Çakar'ın Başkanlığa, İsmail Dirik'in Sekreterliğe, İlhan Seviç'in Mali, Duran Dikici'nin Teşkilatlandırma, Mümin Atız'ın Eğitim Sekreterliğine getirildiği genel kurul yeni yönetim, enerji işçilerinin söz ve karar sahibi yapılacağı bir Tes-İş'i hayata geçirmekte kararlı gözüküyor.

Tes-İş Genel Merkezi'nin muhalefete tahammülü yok

Diyarbakır ve Trabzon şube kongrelerinin iptali için gizlice dava açıldı

Büyük ağırlıkla Şube Genel Kurulları tamamlanan Tes-İş Sendikası'nda Genel Merkeze karşı olanlara tahammülsüzlük devam ediyor.

Sendikal yönetimlerin uzlaşmacı ve teslimiyetçi tavırları, işçileri dışlayan uygulamaları karşısında Genel Kurullarda "muhalefet" sesleri yükselmeye başlamıştı. Yükselen sesler yakaladıkları örgütsellikleri̇nde yönetimlere talip oluyor ve başarılı oluyorlardı. Kaybettiklerinde ise fark üç, beş, yedi oyla kaybediyorlar ama sendikal talepler dalga dalga yayılmasını sürdürüyordu.

Bu durumda en fazla rahatsızlık duyanlar Sendika Genel Merkez Yönetimleri ve tercihleri olan düşüncelerin odakları olmaktadır. Nitekim İstanbul 1 Nolu Şube'ye çok yönlü saldırılmış ancak işçilerin örgütlülüğü tüm saldırıyı göğüsleyerek başarıyı yakalamıştır.

Şimdi saldırının yeni hedefleri Enerji-İş Diyarbakır ve Trabzon Şubeleri. Kısa süre önce yapılan Genel Kurulları'nda karşılarındaki listeleri büyük bir mücadele örneği ile aşan işçilerin, bu örgütlülüğünü dağıtmak için yine yargı yolları kullanılıyor. Kongre öncesi çalışma raporlarını zamanında almadıkları gerekçesiyle Genel Kurullar'ın "Tüm sonuçlarıyla iptali" istemiyle davalar açılmış bulunuyor. Şube yönetimlerini kaybedenlerin Sendika Genel Merkezi'nin yol göstericiliğinde oynanan

Devamı Sf. 7'de

Enerji işçileri, iş cinayetlerine "yeter" diyor

Bir daha mı ölüm?..

Acaba bugün ne olacak? Sorusu enerji işçilerinin her an kafasında. Ölümün soğuk yüzüyle karşılaşmak işten bile değil. Ölen öldüğüyle kalıyor, genç yüksek gerilim direklerine tırmanılıyor. Ne bir merdiven, ne de koruyucu bir kemer... Her şey o anki dikkatle sınırlı. Hafif bir dikkatsizliğin bedeli ise çok büyük: ÖLÜM.

Alınan ücretin düşüklüğüne rağmen fazla çalışmanın saat ücreti normalin dört katı. İşveren bunu bildiğinden fazla çalışmayı artık bir rekabet unsuru olarak kullanıyor. Ve arkasından "ben size zorla mı mesaiye kalın diyorum" yüzsüzlüğünü yapabiliyor. Alınan maaş ev kirasına mı yetsin, yol parasına mı veya çocukların masrafına mı? Enerji işçisi zorunlu olarak fazla çalışmak zorunda kalıyor. 12 saat, 16 saat çalışmak enerji işçisinin normal çalışma süresi oluyor. Saat uzayınca dikkatler dağılıyor, buna birde iş güvenliğine ait araç gereçlerin yokluğu eklenince adına "iş kazası" denilen iş cinayetleri gerçekleşiyor.

5 nüfus sahibi 13 yıllık işçi Nezir Çoban iş cinayetinin son kurbanı. Olay o kadar kanıksanmış ki kendi şebekesinde arkadaşın nazesine katılan 15-20 kişi var. Cenazeni dırılması işyeri komitelerinin yarattığı kelerden işçi arkadaşlarının 200'ün üze katılımıyla gerçekleşiyordu.

Tes-İş Sendikası'nın 1 nolu şubesinin tün yöneticileri de arkadaşlarına karşı so revlerini yerine getiriyorlar. Sendika yö cileri ve işçilerle yaptığımız değerlendir şebekelerden işçi Celal Tosun, Muharrem tin, Muharrem Polat, Mahmut Armağan verenin mesaiyi silah olarak kullanması aramızda ayrımcılık yaratmak, örgütlü rımızı engellemek içindir. Tavrımız ya e hayır olmalıdır. Bütün işgüvenlik mal leri sağlanana, iş güvenliğimiz sağlana dar bir şeyler yapmalıyız. Üretimden gel cümüzü kullanmalıyız" dediler.

Tes-İş 1 Nolu Şube Başkanı Oktay ve Sekreter Kamil Kartal "80'den bu sendika işverenin masasına vurmadı. leri normalleştirdi. İş cinayetlerinin ne rine gelince çalışan insanların eğitim yetkilerinin dışında iş yapılmaya zorla

Devam

ANLAYANA
SİVRİSİNEK SAZ

"HER GÜN ÖLECEĞİMİZE BİR GÜN ÖLÜRÜZ."

Öz-Gıda-İş Sendikası'na bağlı Et-Balık Kurumu işçilerinin grevi, "genel sağlığı ve milli gü bozar" gerekçesiyle Bakanlar Kurulu kararıyla 2821 sayılı yasanın 33. maddesine dayanılara lendi. Haydarpaşa Et-Balık Kurumu baştemsilcisi Ali Saraç, grevin ertelenmesini şöyle değerle

"Biz milli güvenliği mi, genel sağlığı mı bozacakmışız? Bunların hepsi bahane. 150.000 caksın da bugünkü ortamda ne yapacaksın? Pahalılık alıp başını gitmiş. Değil 2 ay, 4.5 ay erte de grev silahımızı kullanacağız."

Tersane işçileri, Harb-İş'in İstanbul Şubesi'ni bastı

- *Delege seçimlerinde yapılan oyunları protesto eden işçiler siyah çelenk koyup alkışlı protesto yaptılar.*

İstanbul bölge işyerlerindeki anti-demokratik olarak yapılan delege seçimlerinin yenilenmesini isteyen tersane işçileri, Zeytinburnu A bakım işçileri, Tuzla jip işçileri ve Dikimevi işçilerinden oluşan 200'e yakın işçi Harb-İş İstanbul şube binasını basarak, siyah çelenk bırakıp alkışla protesto ettiler.

Uzlaşmacı, gangster, nitelikli Harb-İş genel merkezi ve şube yönetimi, kendilerine karşı işçilerde yükselen tepki ve örgütlülükleri parçalamak doğrultusunda delege seçimlerinde ayak oyunları yapıp, özel delege seçim yönetmeliği çıkarmaları işçilerde yoğun tepkiye yol açtı. Bunun üzerine demokratik bir seçimin yapılması için 3 saat üretimi durdurarak, direniş sürdüren tersane işçileri tepkilerini dile getiriyorlardı. Buna rağmen seçimlerin anti-demokratik yapılmasına işçiler sessiz kalmadı ve seçimlerin yenilenmesi için İstanbul şube binasını basarak siyah çelenk bıraktılar. İşçiler eylemlerinin devam edeceğini belirterek, basın açıklamasında şunları belirttiler;

"...Şube yönetimi delege seçimlerinde çeşitli oyunlara başvurdu. Dikimevlerinde işverenlerle işbirliği ederek, işten atma tehditleri ile zor kullandı. Muhalefeti tasnif ve sandığa almayarak tek taraflı seçimler yapıldı. Aynı oyunlar Taşkızak tersanesi, Tuzla jip, Zeytinburnu A bakım işyerlerinde yapmak istediler. İşçiler bütün tehdit ve baskılara rağmen sendikalarına sahip çıkınca oyunları bozuldu. Şube yönetimi seçimleri iptal etmekte buldu çareyi. İşçilerin istediği tek şey vardı. Tasnifte bulunmak ve yönetmeliğe uygun açık tasnif yapılması idi."

Türkiye işçi sınıfı tarihinde önemli yeri olan, Mart-Nisan eylemlerinde öncülük yapan tersane işçileri ve diğer işçiler gelişmelere karşı duyarlı olması önemlidir. Fakat bu duyarlılığı merkez ve yalnızca şube yönetiminin değiştirilmesi şeklinde göstermek bütün çalışmaları burada yoğunlaştırmak gelecekte yaşanacak olumsuzluklara karşı hazırlıksızlığı doğuracaktır. Sorun işçilerin örgütlü gücünü yaratmak ve kendisi için adım atmasını sağlamaktır. İşçileri komite ve konsey örgütlenmeleri sınıfın kendisi için sınıf olması, gerçek anlamda söz ve karar sahibi olabilmesini sağlayacak yapılardır. Sendikal çalışmayı salt yönetimi ele geçirme olarak düşünmek, yönetimler ele geçirilse bile ilişkiler sistemleşmediğinden birlik mücadelenin içinden, yaşamın sıcaklığından çıkmadığından dağılmaya mahkumdur. Bu sandalye paylaşımının kaçınılmaz sonucudur. Sorun sandalyeleri paylaşmak değil, sınıfın özgücünün ve deneyimlerinin eseri olacak yapılanmaları yaratmaktır.

Teksif liste hazırlıy işveren işten atıyor

Yeni Bosna'da kurulan Kom Teks verenin saldırıları, Teksif Sendikası' liğiyle sürüyor. Daha önce baştemsil işten atılması üzerine direnişe geçere işbaşı yapmayan, sonra yemek boyko den işçilerden 8'i daha işten atıldı. lan baştemsilci polis tarafından bir gözaltına alındı.

İşverenin bu saldırısının işçilere vermeyi, işçilerin birliğini bozarak kendi derdine düşürmeyi amaçladığı yor.

"Yaptığımız eylemler işvereni Şimdi bizden intikam almaya çalışı rada benim borum öter, demeye şeklinde konuşan işçiler, Teksif sen da gerçek yüzünün ortaya çıktığını lar.

İşçiler sendikanın tavrını şöyle anla "Baştemsilci arkadaşımız işten atıldı nımızda olmayan, ancak biz direnişe ten sonra direnişi bastırmak için gel Sendikası, işverenle işbirliği içinde. kimizi belirtmek üzere sendikaya de, orada konuşan arkadaşlarımız lanların içinde. Teksif Eyüp Şubesi laçakları bir liste halinde işverene

İşveren, Teksif ve Polis üçlüsünün re karşı birlik içinde olduğunu söyle ler, kendi eksikliklerini de görerek, likleri görmeye çalışıyorlar. Hakları için sadece kendi güçlerine güvenme tiğini çok iyi kavrayan işçiler, artık rıyla değil bilinçle hareket etmenin ğini de anlıyorlar. "Anlık tepkiler bir program doğrultusunda, kendi liğimizi örgütlü bir güce dönüştürme yor Kom işçileri.

nlığı yırtacağız"

Baştarafı 1 Sy.

k. Servis sorunumuz gündeme leki keyfi uygulamalar birbirini tüm bunlara hep birlikte karşı acısını yaşıyorduk. Kısacası du- r işyerlerinden hiç de farklı de- malar, işkence, işten atılma kor- dan gelen suskunluk, umutsuz- ı..."

ASALARI VE MİNTAX

Eylül'ü bir yandan baskılar, di- a getirdiği anti-demokratik ya- lerle işçi haklarına yönelik sal- k boyutlu yaşayan bir başka iş- l öncesinde Mintax işçileri Ba- nci Kimya İş'te örgütlüydüler. Rasim Güney, Devrimci Kimya e çay molalarının bile boş geçi- yaşadıkları sorunların enine bo- ığını, düzenli eğitim çalışmaları ıü anlatıyor. Mintax işçileri bas- irlikte tavır geliştirebildikleri bir uşturmaya çalışmışlar. Örneğin hemen önce temsilcileri gözaltı- a işyerinden karakola kadar yü- esto etmişler. 12 Eylül sabahı ge- dan çıkan işçiler bu kez darbeyi cıyla yürüyüş yapmak istedikle- sker çıkmış karşılarına. İçlerin- hemen orada gözaltına alınmış. y o dönemi şöyle anlatıyor: nızın faaliyetlerinin durdurulma- rımız birikmeye başladı. Devrim- döneminde imzalanan protokol nemli kazanımlar elde etmiştik. em Kurulu'nu bağıtladığı sözleş- t yönünden çok düşüktü, hem de rımız budanmıştı. Posta başılar şverenden zam istedik. Tabii so- . 1983'te sendikal yasaların yü- siyle işyerimizde tartışmalar baş- izde demokratik sınıf ve kitle sen- sahip çıkma, bunun için gereki- siz sendikalar yaratma geleneği yrıca Türk-İş'e bağlı Petrol-İş yerimizde 12 Eylül öncesinde bir alamıştı. İşçi arkadaşların büyük

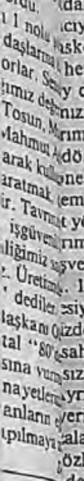

özleşmenin hem imzalanış biçi- de içerdiği haklardan hoşnut de- nedenle Petrol-İş'te örgütlenme lemimize girmedi. Bağımsız Las- hep birlikte üye olduk. Ancak bi- eni yasalar bir sendikanın o işye- me yapabilmesi için öncelikle iş- zde 10'unda örgütlü olmasını ge- . Laspetkim-İş 1984 yılında ya- tatistikte barajı aşamadı. Teknik stabaşı arkadaşların öncülüğün- *ünmeyen kuyudan su içmeyelim"* sı başlatıldı. Zaten gecikmiş olan zin daha da gecikmesini önlemek ş'te örgütlenme kararı aldık. Hat- Laspetkim-İş'te olmasına rağmen uyan ben oldum."

IFI BİLİMİ KİTLELERE LAMADI"

Yalçın 12 Eylül terörünü yaşamış çi önderi. 10 yılı aşkın bir süredir i. Sendika yöneticilerinin, işçi ön- gözaltına alındığı, işkenceden ge- tuklandığı bir dönemde işçi sınıfı- tepkiyi gösteremediğini vurgulu- nedenlerini devrimci önderliğin iş- i yığınları yeterince kucaklayama- nda, işçi hareketinde reformist ve anlayışların etkisinde aramak ge- işünde. "İşçi sınıfının bilimsel dün- kitlelere kavratılamadı. Yeterince mediklerinden, ufukları sendikal le sınırlandığından gerekli tepkiyi diler. DİSK, ilkesel düzeyde sınıf ğını hayata geçiremedi. Revizyo- nist sendikacılar sorunlara yalnız- ik açıdan yaklaştılar ve sınıf bili- tusunda yürütmediler örgütlenme nı. Biraz da öncü işçilerin bilinç- endi koltuklarını sarsacağından Pek çok devrimci işçi, işverenle ya- liği sonucunda işten atıldı. Tasfiye- yla gelişen muhalefetler eritilmeye una rağmen DİSK'in sendikal ha- le çok önemli bir yeri var. Devlet ve dümlü sarı sendikacılıktan kopuşun ürk-İş 12 Eylül'de niteliğini bir kez ı çıkardı. Genel Sekreteri Sadık Şi- il hükümetine Bakan olmaktan çe- Türk-İş gibi Amerikancı bir sendi- kası beklenmezdi aslında. Yıllardır dikacılığını benimseyen Türk-İş'in hükümetlerine koltuk değneği olma- lacak bir yan yok" diyor.

lı sonralarında sendikal yasaların yü- irmesiyle DİSK'e bağlı tüm işyerle- ğu gibi Rabak'ta da tartışmalar baş- stemsilci Mustafa Ünüvar, o dönem- nları "Çevre fabrikalardan aynı iş- i arkadaşlarla bir araya gelip tartış- ladık. DİSK'in durumunun ne ola- değildi. Hepimizde bekleyiş vardı. neticileri görüş belirtmekten kaçın- erinde Personel Müdürü'ne de dert tsüzlüğümüz. Bizlerle toplantı yaptı. ızlığın ne kadar kötü olduğundan up Türk Metal'de örgütlenmemizi şveren destekli bu öneriyi destekle- dı. Ancak yine de ne yapacağımıza rtışmaları yaygın şekilde yapabildiğimizi söyleyemem. Öncü nitelikteki insanların katılımıyla sınırlı kaldı. Gerçi yaygın tartışmalar yapılamamasının önemli nedenlerinden biri o dönemin baskılarıydı. Sınıf ve kitle sendikacılığı anlayışını Otomobil-İş'te hayata geçirebileceğimizi düşündük. Yasalarla Türk-İş'e sürüklenmek istediğimiz bir ortamda gerek bizim işkolumuzda gerekse lastik, petrol, kimya işkolunda ortaya çıkan bağımsız sendikalaşma eğilimi, bu sendikalarda sınıf ve kitle sendikacılığını hayata geçirme çabaları DİSK tabanındaki işçiler içinde umut oldu."

"İŞÇİ HAREKETİNE EKONOMİZM EGEMENDİ"

"Her yenilgi özellikle bilinçsiz kitlelerde suçlayacak birilerini aramaya yol açıyor. 12 Eylül'de biraz da böyle oldu. DİSK aleyhine, devrimciler aleyhine yapılan olumsuz propagandadan bilinçsiz ve örgütsüz işçi kitleleri büyük ölçüde etkilendiler.

"Bu olumsuzlukları aslında genelde işçi hareketine olan ekonomizm ve parlamenterizmin bizim sendikamızdaki, işyerimizdeki yansımalarından bağımsız düşünmemek gerekir. Bizler öncü, sosyalist işçiler olarak sınıf bilimini işçilere taşıyabilseydik, işçilerin ufkunun toplusözleşmelerle, ekonomik kazanımlarla sınırlanmasının önüne geçebilseydik, sendikal mücadele ile politik mücadele arasındaki kopmaz bağı yeterince güçlü kurabilseydik, 12 Eylül elini kolunu sallayarak gelemezdi. Bugünden geriye baktığımızda yaşadığımız süreci çok daha nesnel görebiliyor, dersler çıkarabiliyoruz. İşyerinde olsun, işçileri doğrudan ilgilendiren sorunlara ilişkin olsun tüm işçileri duyarlı kılıp harekete geçirebilecek örgütlenmeler oluşturmalıyız. Siyaset yapmanın peynir ekmek gibi ihtiyaç olduğunu kavramalı tüm işçiler.

"YÖNETİLEN OLMAKTAN ÇIKIP YÖNETMEYİ ÖĞRENMELİYİZ"

Bugünden geriye bakarak tekel işçisi Ruhsati Yalçın da benzer tespitler yapıyor. "Bugün Türk-İş'te, Harb-İş'te, bağımsız sendikalarda olsun öncü işçilere düşen sınıfın bilimini işçi arkadaşlara taşımaktadır. Uzlaşmacı sendikacılığın karşısına sınıf ve kitle sendikacılığını koymaktır. Sendikaları, yalnızca ekonomik mücadele veren toplusözleşme yapan kurumlar olmaktan çıkarmalıyız. İşçiler sendika yöneticilerine, ya da genelde kişilere güvenmek yerine kendi özgüçlerine güvenmeliler. İleri, öncü işçiler olarak her olayı işçileri politikleştirmenin araçları olarak değerlendirmeliyiz. Diyelim işkence, cezaevi bu konularda işçiler olarak etkin tavır alabilmeliyiz. Bunun organları işyeri komite ve konseyleridir. İşçilerin tüm kararlara katılabileceği uygulamada aktif tavır alabileceği örgütselliklerdir. Ancak bu örgütlenmeler göstermelik olmamalıdır" diyor.

İşçi sınıfının, yeni 12 Eylül'lere karşı koyabilmesinin, sendikaların tabelaları inse bile mücadelesini örgütlü bir şekilde yürütebilmesinin, 1980'de olduğu gibi birkaç yöneticiden talimat beklemeden gelişen olayların niteliğini kavrayıp doğru tavrı belirleyerek aktif bir şekilde kendisinin müdahale etmesinin yolu en geniş işçi kitlesini kavrayabilecek bir örgütlenmeyle mümkündür. Bu da işçilerin gerçek anlamda söz ve karar sahibi olmasını sağlayan, işçilere sınıf bilincinin aktarıldığı işyerindeki somutta yaşanan emek-sermaye çelişkisi üzerinde yükselen işyeri komite ve konsey örgütlenmesidir.

Kavel işçilerine

Baştarafı 1 Sy.

Vardiyaya kalan işçler, dışarıdan atılan kurşunla camın kırılması üzerine fabrika yöneticilerini haberdar ettiler. Bunun üzerine İstinye Polis Karakolu'na götürülen 11 işçi, polis sorgusuna alındı. Sendika avukatının sorusuna cevap veren karakol komiserinin "bunlar yapmamıştır ama yapanı bilirler, ben öğrenmesini bilirim" sözleri sorgunun nasıl yapıldığını belirtmekte. Nitekim 13 Eylül gecesi saat 21'de gözaltındaki işçi Metin Temur İstinye Devlet Hastahanesi'ne kaldırıldı. Hastahane yetkililerinin sorusuna polisin "gözaltında, anlarsın ya..." yanıtı vermesi işkencenin sürdüğünü göstermektedir.

14 Eylül günü Kavel işçilerinin tümü arkadaşlarına yapılan işkenceyi protesto için topluca iş bıraktılar.

Kavel Fabrikası'nın yakın bir geçmişte Arap sermayesine verilmesi, 11 işçinin çalıştığı servisin bundan sonra devredışı kalacak olması ve Arap sermayesinin fabrika arsası ile ilgili araştırmalara girmesi olayın bir tertip olması ihtimalini kuvvetlendiriyor. Polisin böyle bir uygulamaya yönelmesinin "alışkanlık" olarak tanımlanmasından öteye gittiği, işçiler tarafından söylenilmektedir. Olaydan şikayetçi olan işçilerin suçlu duruma düşürülmüş olmasını bunun kanıtı olarak gösteriyorlar.

Diyarbakır ve

Baştarafı 6 Sy.

bu oyunlarda Ankara İş Mahkemeleri tercih ediliyor.

Tüm Tes-İş üyesi işçiler oynanan oyunlara karşı çıkmalı, güçlerini birleştirmelidirler.

Bekoteknik

Baştarafı 8 Sy.

Özellikle baştemsilcinin duyarsızlığı, işverene karşı çıkamayacağı sözleri ve kendi "anasını ve avradını" ortaya atarak suçsuzluğunu savunmaya kalkması dikkat çekiciydi. İşveren temsilcisinin "sizlerin suçunuz yok, ama böyle olması gerek", "sizi işten çıkarmak zorundayız" sözleri ise 2000 işçiyi suskun kılmanın, sessiz köleler olarak çalıştırmanın yolunun bu olduğunu açıklıyordu.

Bütün bunlara tuz biber eken bir olay da "göçmen işçiler" oldu. Bekoteknik'te 750 göçmen işçinin dilekçe ile sıraya alındığı ve bunlardan 30'unun işe başlatılması yeni bir huzursuzluk kaynağı oldu. Devletin bir yığın propagandasıyla yurda getirilen göçmen işçiler, bir yandan işverenlere ucuz işgücü kaynağı olurken, diğer yandan çalışan işçiler üzerinde baskı unsuru olarak kullanılıyor. İşverenlerin iki yüzlü oyunlarının sergilendiği sınıfı kendi içinde birbirine kırdıran bu olay, gelecekte büyük olaylar yaratacağa benziyor.

İşverenin saldırılarının defedilebilmesi için Bekoteknik işçilerinin yapması gereken ilk iş, kendi örgütselliklerini yaratmalarıdır. İşveren kuruluşu olan TÜRK METAL Sendikası'nın oyunlarını bozacak, işçilerin dayanışmasını sağlayacak, işçilere haklarının neler olduğunu ve nasıl alınıp korunacağını öğretecek tek örgütlülüğü işyerlerinde kendilerinin oluşturacağı İŞYERİ KOMİTELERİ olacaktır. Buralarda sınıf ve sendikal bilgilerini arttıracak ve bu bilgilere dayalı olarak haklarını almanın yollarını öğreneceklerdir. Çıkış bu örgütlülüklerini yaratmaktan geçmektedir. Her ünitede, her vardiyada kendi aralarında kuracakları bu örgütlülüklerini fabrika düzeyinde birleştirerek, sarı, uzlaşmacı, teslimiyetçi, işçi düşmanı sendikanın ve onun temsilcilerinin oyunlarını bozabilecek, hesap sorabileceklerdir.

Bir daha mı

Baştarafı 6 Sy.

rı, gerekli iş güvenlik malzemelerinin olmaması, işverenin araç, gereç alımındaki kayıtsızlığı, işverenin ayrımcılığı ve benzeri etkenlerdir. Biz inanıyoruz ki iş cinayetleri ancak işçilerin sorunlarına sahip çıkıp, tavır alarak kendi örgütlülüklerini yaratmalarıyla mümkündür. İş cinayetleri gibi sorunlar hepimizin sorunu, bu sorunu ortadan kaldırmakta hepimizin tavır almasıyla sağlanabilir. Küçük bir örnek vermek gerekirse, cenazeye katılanların büyük kesimi işyeri komitelerini savunan arkadaşlardı.

Polonya labirenti

Baştarafı 2 Sy.

İşçi sınıfının insiyatifi ve örgütlü gücüyle yükselttiği mücadele gerçek anlamda bir mücadele önderliğinin de mayası olacaktır. Böylesi bir önderlik, mücadelenin düzen kanallarına akıtılmasını, düzen sınırlarıyla çerçevelenmesini de engelleyecektir. Çünkü her işçi, düşünen, sorgulayan, müdahale edebilen bir baştır artık. Önderlik, işçi sınıfının şekillendirdiği ve geleceğe uzandırdığı, mücadeleyi kavradığı ölçüde anlam kazanacaktır. Walesa özelinde olduğu gibi mücadeleyi kapitalizm sanarak özünden saptırmak önderlik değil, sınıfa ihanettir.

Böylesi bir sınıfsal perspektif içindeki önderlik ve mücadele bütünselliği reddeden bazı çevreler, Polonya'daki gelişmeleri 'Walesa' ağırlıklı olarak değerlendirirken, bir kısmı da düne kadar, "sosyalizmin kaleleri" dedikleri yerler için hiçbir özeleştiri vermeden "köhnemiş yapılar çöküyor", "Stalinist Deformasyonlar onarılıyor", "sosyalizmde aslolan harekettir, hareketin yönüdür" diyerek "yeniden doğuşun sancıları", "sosyalizm aslına dönüyor" gibi çözümlemeler yapıyorlar.

Bu anlayış "harekette bereket vardır" diyerek sınıfı, sınıflar mücadelesini açıkça reddeden, olayları sınıfsal niteliğinden çıkartıp gerek Dayanışmanın ve gerekse PSİP (Polonya Birleşik İşçi Partisi)'nin niteliğini çözümlemeden, belirli moda kavramları biraraya getirip olayı bitiriyor.

Böyle bir değerlendirme aynı zamanda Türkiye işçi sınıfının kendi ayakları üzerinde durması, kendisi için adım atması ve geleceği yaratma misyonunun reddedilmesi anlamına gelir.

Geleceği yaratmak masabaşlarında kâğıt üzerinde kalan çözümlemelerle değil, ayakları yere basan, yaşamın her alanına müdahale edebilen, Türkiye'nin özgül koşullarına uygun ve işçi sınıfının kendi kolları, kendi beyniyle yaratacağı bir mücadele temelinde gerçekleşebilir.

Sınıfın özgücüyle yaratacağı örgütlülükler mücadele pratiğiyle geliştirilmeli, kendisini aşan ve mücadeleyi geleceğe taşıyan bir temele oturtulmalıdır.

Yargı yoluyla

Baştarafı 1 Sy.

ten kimse çalışmıyordu" şeklinde ifade verdiler.

Mahkemeye izleyici olarak katılan işçiler ise, mahkemenin açılma nedenini "işçilere gözdağı vermek ve baskı unsuru oluşturmaktır" diye nitelendirdiler.

Mart-Nisan eylemleri, işçi sınıfına yeni birikimler ve deneyler kazandırdı. Türkiye topraklarına sınıfın öz gücünü gösteren tohumlar serpti. Bu tohumların filiz filiz büyümesini ne yargı görünümündeki gözdağları ne de gerici-uzlaşmacı devlet sendikacılığı engelleyebilir.

12 Eylülcülere

Baştarafı 1 Sy.

zat "12 Eylül olmasaydı, 24 Ocak Kararları'nı uygulamayazdık" demiyor muydu?

İdam sehpalarının hazırlandığı, sokakta şüpheli görülenlerin vurulduğu, Emniyet'te, cezaevlerinde işkenceye uğrayanların yaşamlarını yitirdiği, işçi örgütlenmelerinin, tüm muhalefet odaklarının susturulduğu bir ortamda hep sizler konuştunuz. Öyle ki sizinle aynı şeyleri söylemiyorlar diye tam 8 günlük gazete 135 gün süreyle yayın hayatından uzak tutuldu, 39 ton dergi ve kitap imha edildi. 12 Eylül öncesini "can ve mal güvenliği"nin olmadığı, "anarşi ve terör" yılları olarak nitelediniz. Bakın 12 Eylül'le ülkeye geldiğini iddia ettiğiniz "huzur ve güven" ortamının sonuçlarına: İşkencede ölen 177 kişi, cezaevlerinde ölen 100'ü aşkın kişi, idam edilen 48 kişi. Uluslararası Af Örgütü Raporları'na göre 12 Eylül'den bu yana 1 milyona yakın kişi gözaltına alındı. Yüzlerce işkence olayı yansıdı bu örgüte. "İşkence yaptı" diye hüküm giyen çok sayıda polis var. Yani 12 Eylül yalnızca insanların işkence görmesine yol açmadı, yüzlerce kişiyi de işkenceci haline getirdi.

İşçilerin sendikal örgütlülüklerine bile tahammülsüzdünüz. Bir yandan örgütlükleri dağıtıp binlerce işçi, TV, basın vb. araçlarla yönlendirilecek, bir 12 Eylül kurumu olan YHK aracılığıyla toplu pazarlık hakları tümüyle ellerinden alınacak, bir yandan da sesini çıkarma cüretini gösterenler cezaevlerine doldurulacak, işten atılmakla tehdit edilecek.

Egemen sınıfların isteği doğrultusunda işçi ve emekçilerinin örgütlenmelerine saldırılar yöneltildi. DİSK ve bağlı sendikaların faaliyetine hâlâ yasaklar konulmuşken, mal varlığı işadamlarına peşkeş çekilmişken, MİSK'in kısa bir sürede faaliyetlerine izin verildi. Öğretmenlerin, memurların dernek kurma hakkı kısıtlanırken varolanların tepesinde siyaset yapma yasağı demoklesin kılıcı gibi sallanırken, TÜSİAD "kamu yararına çalışan dernek" statüsü ile rahat rahat siyaset yapabildi, açıktan siyasi iktidarları yönlendirebildi. Anayasa'da yasalarda grev, toplu pazarlık, örgütlenme özgürlüğüne yasaklar getirildi, sosyalist düşünceyle işçilerin buluşması engellenmek istendi.

Bütün bu uygulamaların sonuçları olduğu gibi nedenleri de 9 yıl sonra ortaya çıkan rakamlardan daha çarpıcı anlatılabilir mi? TÜSİAD raporlarına göre 1980'de milli gelir içinde yüzde 27'lik paya sahip olan ücret ve maaşlar 88 sonunda yüzde 14'e düşürüldü. 1980'de milli gelir içindeki payı yüzde 50 olan kâr, faiz ve rantların payı, 1988 sonunda yüzde 70'e yükseldi. 12 Eylül 1980'den bu yana işçilerin gerçek ücretlerindeki gerileme yüzde 60'lara ulaştı.

Bol bol "dış mihraklar"dan söz edildi, "Anarşist ve teröristlere" bunların destek verdiği iddia edildi. İlerici, yurtsever ve devrimciler, vatan haini gibi gösterilmeye çalışıldı. Bir yandan da, IMF, OECD gibi emperyalist kuruluşlar, ABD yetkilileri yönetimde olduğunuz dönemde Türkiye ile ilişkilerin en sıcak dönemini yaşadığını belirtiyorlardı. 12 Eylül'de kısa süre önce ABD dış politikası mimarlarından Brezezinski ülkemizle ilgili bakın ne diyor? "En iyi çözümün zamanla sivilleştirilecek bir askerî yönetim olduğunu savundum.." Gerçekten de Ortadoğu'daki gelişmeler. ABD'nin bütünüyle kendi egemenliği altında bağımlı ve "istikrarlı" bir Türkiye istemini dayatmıyor muydu? Hele Şahlık rejiminin devrilmesi, Amerika'nın Ortadoğu'daki İsrail merkezli politikalarının verdiği gedik, Yunanistan-Türkiye ilişkilerindeki gerginlik, Türkiye'nin Çevik Kuvvet konusunda olması gereken yükümlülükler düşünüldüğünde. Yönetiminizin 12 Eylül'den sonra çözdüğü ilk sorun ABD çıkarları doğrultusunda Yunanistan'ın NATO askerî kanadına dönüşünü sağlamak olmadı mı? Emperyalizmin çıkarları ile 12 Eylül'ün tüm uygulamalarının çakıştığı gerçeğini; devrimcileri, ilericileri, yurtseverleri "vatan hainliği" ile suçlayarak gizleyebilir misiniz?

Uygulanan depolitizasyon politikasının en uç noktası Anayasa oylamasıydı. "Müspet oy atacaklar sandık başına gitmelidirler ki, ileride menfi oy atacakların ağızlarını açacak halleri kalmasın, layık oldukları cevabı alsınlar" dediniz. "Hayır" oyu vereceklere tehditler yağdırıldığı, seslerini bile çıkaramadıkları bir ortamda benimsendi anayasa. Şimdi yine en yetkili ağızların deyişiyle "ortada bunu savunacak kimsenin kalmaması"ndan doğal ne olabilir?

Depolitizasyon politikasının başka boyutları da var. Toplumun her yanını saran bunalımdan çıkış yolu bulamayan, çürümüşlüğün sonuçlarına katlanmak zorunda kalan kitlelere; intiharların, cinayetlerin arttığı bir ortamda "din" çıkış yolu olarak gösterilmeye çalışıldı, dinsel örgütlenmeler bizzat egemen sınıfların temsilcileri tarafından desteklendi, güçlendirildi.

Halkın söz ve karar sahibi olduğu demokratik uygulamaların tüm örnekleri halkın belleğinden kazınmalıydı.

Fatsa'ya 12 Eylül'den hemen önce başlayan ve 12 Eylül'le azgınlaşan saldırıların altında bu yatıyordu.

Ama yine de unutturamadınız Fatsa'ları. 12 Eylül darbesinin ardından tam 9 yıl geçti. Egemen sınıflar bakımından 24 Ocak, artık 12 Eylül'e yol açan sorunlar büyük ölçüde yeniden gündemde. Ekonominin dışa bağımlı yapısından kaynaklanan sürekli kriz, enflasyon üretiyor, borç üretiyor, işsizlik üretiyor. Halkın çok küçük bir kesiminin desteklediği bir hükümet var iktidarda. Parlamentonun meşruluğu siyasi partiler tarafından da tartışılıyor. Tüm geri bıraktırılmış ülkelerde işçi ve emekçi sınıfların değiştirici güçlerinin farkına varmaları, yeni bir dünyayı yaratabilme yeteneklerini tanımaları ve bunun için harekete geçmeleri, parababalarını olduğu gibi onların eli kanlı siyasal temsilcilerini de tarihin çöplüğüne gönderilebilecek tek güçtür. Ekonomiden politikaya, insan ilişkilerinden, kültürel değerlere kadar, çürümüş eski toplumsal sisteme karşılık işçi ve emekçi yığınlar baskısız ve sömürüsüz yeni bir dünyanın yeni bir demokrasi anlayışının, yeni kültürel değerlerin, insan ilişkilerinin potansiyelini taşıyorlar. Tarihin devrimci sınıflardan yana akışını geriye döndürmek mümkün değil.

Belediye işçileri

Baştarafı 5 Sy.

Kadrolaşma adına işçi çıkartılması, yeni işçiler alınması, zaten çok az olan ücret ve sosyal hakların alınmaması gibi davranışlar tamamen POLİTİKTİR.

Sınıf olarak kazanılacak haklar ve kazanılan bu haklara sahip çıkma ancak ve ancak güçlü örgütlenmelerle kalıcılaştırılır.

Bu olumsuzlukların kalıcı çözüm yolu işyerlerinde oluşturulacak işçilerin öz örgütlenmeleridir. Her şartta işçilerin kendileriyle ilgili kararları yalnızca kendilerinin verebilecekleri, işverenlerin değişmesi halinde bile değişmeyen politikalar üretebilecekleri İŞYERİ KOMİTE VE KONSEYLERİ hayata geçirilmelidir. Salt "Bağımsız sendika" örgütlenmeleri, sendika yönetimlerinin işçilerin lehine değiştirilmeleri çalışmaları kalıcı olmaktan çok günlük, kısa vadeli hesaplar için uğraşlar olarak hayatın içinde gözler önündedir.

SENDİKAL ÖRGÜTLENME İŞYERİ KOMİTELERİNDE BAŞLAR.

ANCAK ÖRGÜTLÜ İŞÇİ, KENDİ SINIF VE KİTLE SENDİKASINI OLUŞTURABİLİR.

Bir grup Belediye İŞÇİSİNİN SESİ

İş cinayetleri

Baştarafı 5 Sy.

lan Alaatin Türk, Hüseyin Doğru göçükten sonra yoğunlaşan Grizo gazında boğularak öldüler. 35 yaşında olan Alaattin Türk 7 çocukluydu. Hüseyin Doğru'nun ise 5 çocuğu vardı ve 40 yaşındaydı.

Divriği'de özel bir maden işletmesinde göçük altında kalan Abbas Işık ve Muhammet Çetin öldüler.

Zonguldak Üzülmez Taş Kömürü müessesesinde Asma İşletmesi'nde kazmacı Hüseyin Akgül göçük altında kalarak öldü. 34 yaşındaki hüseyin'in üç çocuğu vardı.

Erzurum'a bağlı Oltu Balkaya Kömür işletmelerinde bir işçinin ölümüyle sonuçlanan göçük oldu.

Kâr daha fazla kâr dürtüsüyle, bilim dışı çalışmaların yürütüldüğü, işçi sağlığı ve güvenliğinin göstermelik olmaktan öte gitmediği tüm işyerlerinde ölümler artıyor...

Sendikaya rağmen

Baştarafı 3 Sy.

olaya karış çıktı. Bu yüzden ek zamdan doğan artışı yüzde 2'lik sendika aidatına yansıtmak istemiyoruz."

Makine Kalıpta yaşanan gelişmeler bununla sınırlı değil. Ek zam mücadelesi sırasında önderliğe soyunan birkaç kişinin "Paylarını" aldıktan sonra geri çekilmesi, öğreticiliği olan başka bir yön. Bu deney, tüm işçilerin mücadeleye katılımını, olayların gelişimine müdahale edebilmesini sağlayacak işyeri örgütlülüklerinin yaratılması varolanların geliştirilmesi zorunluluğunu gösterdi. İşyeri komite ve konseylerinin devrede olmasıyla Makine Kalıpta yaşanan türden olumsuzlukların da önüne geçilebilecektir. Çünkü işçiler bu sayede işyeri temsilcisinden, genel merkez yöneticilerine kadar herkes üzerinde müdahaleci olabilecek, mücadeleyi yönlendirebilecektir. Bu anlamda, yaratılacak, geliştirilecek işyeri örgütlülükleri işçilerin yaşayan, üreten, ortak düşünen beyni olacak, gıdasını işçilerin düşüncelerinden ve mücadele pratiklerinden alacaktır.

OTOMOBİL-İŞ KENDİ AÇIKLAMALARIYLA DA ÇELİŞİYOR?

Singer'de yaşanan da Otomobil-İş'in kendi mantığıyla çeliştiğini gösteriyor. Çünkü Singer işçileri şu an sözleşmede varolan haklarını alabilmenin mücadelesini veriyor. Sözleşmede yüzde 60 enflasyona bağlı zam (2. yıl için) artı yüzde 3 refah payı verilmesi, enflasyon yüzde 60'ı aşarsa bu artışın da ücretlere yansıtılması kabul edilmiş. Enflasyonun üç haneli rakamlara gittiği bir dönemde bu haklarını almayan Singer işçilerinin mücadelesi varolan haklarını alma yönünde.

Yine Permatik ve Philips fabrikalarında -Otomobil-İş'in bütün karşı çıkışlarına rağmen- ek zam mücadelesi sürüyor. Yemek boykotu, bordroların işverene gönderilmesi ve fazla mesaiye kalmama şeklinde gelişen eylemler halen devam ediyor.

Örgütlü olduğu fabrikalardabu gelişmeler yaşanırken Otomobil-İş yönetimi ne yapıyor?

Ek zam olayına karşı çıkıp, işçileri mücadelelerinde yalnız bırakırken maaşlarına tüzük dışı olarak yüzde 140 zam getiriyorlar.

Otomobil-İş yönetiminin gerek bu çifte standartlılığı gerekse mücadelede işçileri yalnız bırakması, işyerlerindeki mücadele sırasında yaşanan olumsuzluklar işçilere acil görevi de hatırlatıyor. Bu görev işyeri örgütselliklerini yaratmak ve bu örgütselliklerle yaşanan olumsuzlukların üzerine gitmektir.

ÇİLERİN SESİ
bi: Çetin Uygur
işleri Müdürü: Soner Kızılkaya
şma Adresi: Prof. K.İsmail Gürkan Cad.
Hüdaverdi Apt. Cağaloğlu-İstanbul
528 16 73

Dizgi: PERKA A.Ş.
Baskı: Son Havadis
Dayanışma ve Abone Ödentileri:
Yapı Kredi Bankası Çağlayan Şubesi
TL. Hesap No: 19096-4
Döviz Hesap No: 620328-5

Üretenler: Çetin Uygur, Füsun Demiralp, Aytimur Doğan, Soner Kızılkaya, Behzat Taş, İnönü Alpat, Ali Ateşoğulları, Volkan Yaraşır,
Ankara Bürosu: Adakale Sok. No: 16/6 Yenişehir

Bekoteknik'te, işveren-sendika cenderesi

• Üç işçinin bir araya gelmesi yasak. İşyeri güvenlik görevlileri, derhal müdahale ediyor.

• Türk Metal temsilcileri ise sorunları ileten işçileri, işyeri amirlerine ispiyon ediyor.

1989 yılının yedi ayını 20 milyar bilanço kârıyla kapatan, 223 milyar liralık satışı olan Koç'un Bekoteknik işyerinde baskı ve kıyımlar yoğunlaştı. Milyarlarca liralık kârını sağladığı işçilerin emeğinin köleleştirildiği bir işyeri oldu Bekoteknik. Bu kadar büyük kârlarının artarak devamı için işçileri tam bir nazi terörü ortamında çalışmaya zorluyorlar. 3-5 işçinin biraraya gelişi yasak. Sayıları arttırılan güvenlik görevlileri biraraya gelişleri hemen dağıtıyor, karşı çıkan olursa yönetime bildiriyor. Tuvalet ihtiyacı bile 7 dakika ile sınırlı. Süreyi aşınca kapı tekmeleniyor, açmaya zorlanıyor. Bütün bunların yanı sıra yöneticilerin kendilerine verdiği yetkilerle insanlık onurunu kırıcı sözlerle saldırıyorlar.

TÜRK METAL TEMSİLCİLİĞİ İŞVEREN BÜROSU OLARAK ÇALIŞIYOR

İşçilerin haklarını koruyacak, onlara sahip çıkacak örgütlülük yok. TÜRK METAL Sendikası işçilerin değil işverenin güvencesi oldu. Temsilciliğe giden ve sorunlarını anlatan bir işçi derhal işverene bildiriliyor ve "bozguncu" damgası yiyor. Bu davranışının sürmesi halinde en ağır cezaya uğratılıyor ve hatta işten atılıyor. Sendika temsilcilik odasında KOÇ'un Maret salam ve sucuklarından şampuana, gömlek ve kazağa, saç kurutma makinasına kadar eşyalar satılıyor. Kim için ve kimin yararına olduğu, kimlerin paylaştığını artık herkes biliyor. Kısaca tüm işçiler sendika odasına gitmekten korkuyor. Sendika temsilcilik odası tam bir işveren bürosu olarak çalışıyor.

Sözleşme döneminde işçilere en küçük bir bilgi vermeyen TÜRK METAL, işçileri birinci yıl net 170 bin lira ile yaşamaya mahkûm etti. 1989/90'da ise (Eylül ayında) 280 bin liraya çalışmak zorunda bırakıldılar. KOÇ'a yedi ayda 20 MİLYAR kazandırırken kendileri açlık ve yoksulluğa mahkûm edildiler.

Üretimi artırmak için baskılar her geçen gün artıyor. Ve işçilerin karşı çıkışında ise acımasızca ve tüm işçilere gözdağı vererek işten çıkış yapılıyor.

Bir bayan işçinin sendika temsilcisine yaşanan bir olayla ilgili olarak "İşçi arkadaşlar neden işten atılıyor?" diye sorması suç sayıldı. O bayan işçi de işten atıldı. Arkadaşlarını düşünmesi Koç'un müdürleri ve Türk Metal'in temsilcilerince en büyük suç sayıldı.

Atölye şefine "yemek saatini sormak" bile işten atılma için yeterli gerekçe oluyor.

FAZLA ÇALIŞMAYA KALMAMA YENİ İŞTEN ATILMALARI GETİRDİ

35 gündür fazla çalışmaya zorlanan işçiler hayattan kopmuştu. Sabah 6'da işe çıkıyorlar, gecenin 11'inde (23.00) eve yorgun ve bitkin dönüyorlar. Dikkatleri dağılıyor, her geçen gün hızla yıpranıyor, aile ve sosyal yaşamları bitiyordu. 35'inci günü bantta çalışan işçiler sorumlularına çalışamayacaklarını ileterek vardiya bitişinde evlerine gittiler. Ancak ertesi gün üç işçinin belirli aralıklarla iş akitleri feshedildi. Bir bayan işçinin ise "işten atılan arkadaşlarını teselli etmesi" gerekçesiyle disiplin kuruluna verildiği açıklandı. Olayın disiplin kurulunda farklı bir gerekçe ile ele alınacağı açık. Bantta çalışan işçilerin tümü "işten atacaklarsa hepimizi atsınlar, arkadaşlarımıza sahip çıkılsın" isteğiyle sendika temsilcilik odasında temsilcileri sıgaya çektiler.

Devamı 7 sy.

Ketsel işçileri kararlı

'İşyeri örgütlülüğünü yaratacağız'

Madeni, plastik etiket üreten KETSEL A.Ş. 35 sendikasız işçinin çalıştığı bir fabrika. Ücret düşüklüğü, sosyal haklarda yaşanan sıkıntı Ketsel işçilerini bir araya getirerek birlikte tavır almalarına neden olmuş. İşçiler sorunlarını çözmek doğrultusunda önce kendi aralarında bir araya gelip görüşüp, tartışarak imza toplamışlar. 5 maddelik bir taslak hazırlayarak işverene sunmuşlar. Vasıflı nitelikteki işçilerin çalıştığı fabrikada işveren ustalara "sorunlarınız varsa siz niye gelmiyorsunuz" diyerek ustalarla görüşme talebinde bulunmuş. Ustaların cevabı **"sorunlarımız ortak ve işçi arkadaşlarımızla aynı, bizle değil bütün arkadaşlarımızla konuşun"** diye cevap vermişler. Daha önce genel olarak asgari ücret düzeyinde çalışan Ketsel işçileri; mesailerine % 100'lük zam, senede üç ikramiye, 3 ton kömür parası, yazlık-kışlık iş elbisesi, düzensiz olan vergi iadelerinin düzenli ve tam verilmesi gibi istemlerine önce işveren yanaşmamış. Daha sonra işçilerin bir bütün olarak hareket etmesinden geri adım atan işveren bütün işçilerle yemekhanede toplantı yaparak istemlerinin yarısını vereceğini, isteyenlerin işten ayrılabileceğini belirtmiş. Bunun üzerine Ketsel işçileri yeniden bir araya gelerek eylem kararı almışlar, bütün işçiler tek bir yumruk gibi hareket edip sabahları çay istirahatini protesto ederek, yemek boykotları ve mesaiye gelmemeyi gerçekleştirmişler. Ve eylemlerini nitelikleştirerek üretimi yavaşlatmışlar. Bu gelişmelerin ardından işveren toplantı talebinde bulunarak bütün talepleri kabullenmek zorunda kalmış, Ketsel işçileri böylece mücadelelerini başarıyla bitirmişler. Fakat işyerlerinde çalışmaktan doğan hakların alınması ve korunması mücadelenin kalıcı kılınmasından geçmektedir. Bugün ileriye doğru atılmış bir adımın rehavetine kapılmadan bu adımı daha da ileriye götürmenin yöntemleri bulunmalıdır. İşyerinde ilişkiler nitelikleştirilmelidir. Sınıf ve sendikal bilinç doğrultusunda bilinç düzeyi arttırılmalıdır. Eğitim ve örgütlenme içiçe geçmiş bir süreç olduğundan hareketle, en basitinden günlük gazetelerin okunup tartışılmasından başlanarak sistemli çalışmalara varacak ilişkiler yaratılmalıdır. İlişkileri işyerine hapsetmeyip aile ilişkilerinden yakın işyerleriyle ilişkiler kurmanın yöntemleri bulunmalıdır. Tüm işçiler, sorunlarına sahip çıkan, sorunlarını çözme doğrultusunda harekete geçen niteliklerle donanmalıdırlar. Örneğin evlenen bir arkadaşa para toplayıp katkıda bulunma, evi onarılacak bir arkadaşının evinin onarımına yardım etme bu ve benzeri konuları organize bir şekilde halletmek için ekonomik bir fon oluşturma, topluca sinemaya, tiyatroya giderek kültürel faaliyetleri izleme ve değerlendirme, ortak ihtiyaçları tespit edip bu ihtiyaçları toptan ve ucuz karşılama gibi görev alışlar ve bunların belli bir organizasyona oturtulması basit görünse bile ilerde yaratılacak olan daha sağlıklı ve örgütlü ilişkilerin başlangıçlarıdır. İşçilerin kendi aralarındaki böylesi dayanışma ve kollektif hareket etme nitelikleri işyeri komitelerinin oluşturulmasındaki ilk adımları da içermektedir. İşyeri komiteleri işçilerin örgütlü gücünü yaratıp bu örgütlülüğü nitelleştirerek işçileri hayatın her alanında aktif kılan yapısallıklardır. Böylesi bir örgütlülüğü yaratma doğrultusunda Ketsel işçilerinin şimdiki görevi, yukarıdaki saydığımız ve benzeri organizasyonlarla ilişkilerini geliştirmek olmalıdır. Bu süreç aynı zamanda örgütlülüğü nitelleştirirken sendikalaşma sürecini de ifade etmektedir.

Pancar Motor'
ilk raundu
işçiler kazand

• Pancar Motor'da 3 işçiy
atan işveren, karşısında işçilerin
lü gücünü buldu. Attığı işçileri
mak zorunda kaldı.

• İşten atmaların bir hüküm
litikası olduğunu belirten işçi
lıcı bir kazanımın topyekün b
çıkışla mümkün olduğunu sö
lar.

Bayrampaşa'da kurulu Pancar M
rikasında, işverenin üç işçiyi "kapa
ma" gerekçesiyle işten çıkartması,
ki bütün işçilerin ortak tepkisini do
çilerin bilinçli ve kararlı tutumu iş
adım attırdı. İşveren, işten atma ka
tal etmek zorunda kaldı.

18 Ağustos Cuma günü işveren 3
akdini feshettiğini bildirdi. Bunu
yaklaşık 140 kişinin çalıştığı dökü
lümünü kapatacağını ve bu bölüm
işçilerin tamamını tensikata tâbi
söyledi. Buna karşılık, işçiler toplu
nin 2. yıl farkının Eylül'den itibar
cek olmasının, işvereni bu tarihten ö
kün olan en fazla sayıda işçiyi çıka
nelttiğini ifade ettiler. "Çalıştığım
de kıdem ortalaması yüksek. Dola
veren eğer Eylül'den önce işçileri i

işçi başına 3 ila 8 milyon lira da
nat ödeyecek" şeklinde konuşan
ha sonra kendi aralarında yaptık
tıda bir dizi eylem kararı aldılar.

İşçiler, 21 Ağustos Pazartesi gü
lan arkadaşlarını ortalarına alar
toplu giriş yaptılar. Atılan işçiler

TGS İstanbul Şubesi

"Sendika kimliğine kavuşmaya çalışıyoruz"

Türkiye Gazeteciler Sendikası'na (TGS) bağlı 1500 basın emekçisinin, ek zam eylemleri kararlılıkla sürerken, işveren tarafı Türkiye Gazete Sahipleri Sendikası'nın uzlaşmaz tutumu devam ediyor. TGS'nin 250 bin liralık ek zam talebi son bir aydır gündemde ve Güneş gazetesi işvereniyle prensip anlaşması yapılması dışında hiçbir gelişme yaşanmadı. 29 Ağustos tarihinde, Cağaloğlu'nda muhalefet partilerinden milletvekilleri ve demokratik kitle örgütlerinin de katılımıyla gerçekleşen yürüyüşte ek zam istemi ve kararlılığı bir kez daha duyarsız kulaklara haykırıldı.

Türkiye Gazeteciler Sendikası İstanbul Şube Sekreteri Merdan Yanardağ, son gelişmeleri gazetemize şöyle anlattı:

"Çalıştığımız sektör, fikir ve kol işçilerinin içiçe bulunduğu bir sektördür. Bu tür özellikler dolayısıyla uzun yıllardır işverene karşı bir taraf olarak sendikal gücümüzü ortaya koyamamıştık. Şimdiye kadarki tavırlar bireysel biçimde konuyordu. Fakat bir yıllık çalışmamız sonucu yönetime geldiğimiz son bir aylık sürede basın emekçileri olarak salt ek zam, ekonomik talepler vs... değil, fakat aynı zamanda işçilerimizin ortak eylemini, hak arama mücadelesini geliştirmede önemli adımlar attığımızı düşünüyoruz. Yani bu aynı zamanda TGS'yi bir sendika kimliğine kavuşturma mücadelesidir. Önümüzdeki günlerde üretim sürecini aksatacak eylem ve protesto biçimleri uygulayacağız. Örneğin kritik saatlerde iş bırakma, toplu vizite gibi yolları hayata geçireceğiz."

Dokusan'da çifte oyun

Avcılar-Haramidere'de bulunan Dokusan fabrikasında çalışan yaklaşık 850 kişi işten çıkartıldı. İşten çıkartmanın gerekçesi olarak, işyerinin içinde bulunduğu kötü durum gösteriliyor.

Kurban Bayramı sırasında 7 Ağustos'ta işbaşı yapmak üzere izne çıkarılan işçiler, işbaşı yapmak için fabrikaya geldiklerinde, kendilerine izinlerinin uzatıldığı bildirildi. 31 Ağustos'ta işbaşı yapılacağı söylendi. Ancak 31 Ağustos'ta karşılarında sadece fabrika bekçilerini gören işçiler, iş akitlerinin feshedildiğini öğrendiler.

Geçen yılın sözleşme farklarını, vergi iadelerini ve ikramiyelerini alamadıklarını, tazminatlarını alacaklarından da emin olmadıklarını söyleyen işçiler, işyerinin önünden ayrılmayarak, bir yetkili görene kadar bekleyeceklerini söylediler. Ancak hiçbir yetkili gelmedi.

Daha sonraki günlerde de işyerinin önünde beklemeyi sürdüren işçiler, daha önceleri de ancak direnişlerle maaşlarını alabildiklerini belirttiler. İşverenin kendilerine defalarca söz vererek, hiçbirini tutmadığını söylediler.

Bu arada fabrikaya haciz için gelen memurları önleyen işçiler, "hasar yapıyorlar, fabrikayı kırıp döküyorlar" denilerek polise bildirildi. Akşam üzeri de E-5 karayolu üzerinde yürüyüş yapan işçileri polis engelledi. Bir işçiyi gözaltına almak isteyen polis, işçilerin diretmesi, arkadaşlarına sahip çıkması üzerine vazgeçmek zorunda kaldı.

4 Eylül günü de fabrikanın önüne üç çelik kuvvet otobüsü gelerek, işçilere gözdağı vermeye çalıştı. Sonunda işçilerin temsilcileriyle, işveren konumundaki Nuri Yönver arasında bir görüşme yapıldı. İşveren, daha önce yaptığı gibi, gene söz vererek işçilerin fabrika önünden dağılmasını sağladı. Ayın 15'nde işçilere avans vereceğini bildirerek, işçileri oyalamak için yeterli zaman kazandı.

8 ay önce Teksif Bakırköy şubesine üye olan işçiler, sorunlarını sildirmek üzere sendikaya gittiklerinde yöneticiler tarafından terslendiler. 8 ay geçmiş olmasına rağmen yetki alamadıklarını söyleyen sendikacılar işçilere, "ne kadar aidat ödediniz ki, şimdi bizden size sahip çıkmamızı istiyorsunuz? Artık yapılacak hiçbir şey yok. Biz de bir şey yapamayız. Boşuna fabrikanın önünde beklemeyin, evinize gidin" diye akıl veriyorlardı. Aylardır işçileri örgütlemeye çalışıyoruz, diye kandıran Teksif, en zor anlarında arkadan vuruyordu. Hacizden kurtulmak amacıyla işverenin mallarını kaçırdığını söyleyen işçilere, Şube Başkanı, "Meraklanmayın, o mallar sonra geri gelecek, siz de işbaşı yapacaksınız" diyordu.

İşverenin verdiği namus sözlerine yıllarca kanan işçiler, işverenlerin kârdan başka şey düşünmediklerini, verdikleri sözü, işlerine gelmediği an unuttuklarını artık kafalarına kazımalıdırlar. Bundan sonra gidecekleri işyerlerinde de, karşılarına güzel şeyler vaadeden, şeref sözü veren işverenler çıkacaktır. Eğer bu sözlere güvenilip, bütün umutlar bunlara bağlanırsa, yeni bir Dokusan olayı yaşanmış olacaktır.

Olayın bir de sendika cephesi var. İşçilerden sadece aidat alıp hiçbir şey vermeyen, işverenlerle işbirliği yapan sendikalar, tıpkı Dokusan'da olduğu gibi, diğer işyerlerinde de işçilerin başına çöreklenmeye çalışacaktır. İşçiler eğer kendi sorunlarına kendileri sahip çıkmayıp, "nasılsa sendikalıyız, sendika halleder" anlayışıyla hareket ederlerse hüsrana uğramaları kaçınılmaz olur.

Migros'ta ikinci grev deneyi

• Migros işçilerinin iki yıl aradan sonra girdikleri grev,
ratik talepler ağırlığında gelişecek bir mücadeleyi içeri
• Bu grev yaşatılmalıdır, çünkü işçilerin işten atılan a
larına sahip çıkması, kendi geleceklerine sahip çıkmala

Tezkoop-İş Sendikası 3 No'lu Şube işçileri 2 yıl aradan sonra yine grevde. Migros'ta 1.5.89 tarihinden beri devam eden toplu sözleşme görüşmeleri işverenin katı ve uzlaşmaz tavrı nedeniyle tıkanmış bulunuyor.

Migros işçilerinin mücadelesinde demokratik idari istemler, ekonomik taleplerin de önüne geçmiş durumda. Bu idari talepler arasında üzerinde önemle durulan 3 madde var. Çalışma koşullarıyla ilgili ilk maddede, işverenin keyfi çalıştırmalarına karşı işçiler, herkesin asıl işinde çalıştırılmasını ve keyfiliğe son verilmesini istiyorlar.

Nakillere ilişkin istenen düzenleme ikinci önemli madde. Bilindiği gibi Migros geniş bir alana yayılmış bir mağazalar zinciri. Bu alan Bebek'ten Kumburgaz'a, Beşiktaş'tan Bostancı'ya kadar uzanıyor. Mağazaların bu dağınık durumu, işverence işçilere bir ceza yöntemi olarak kullanılıyor. İşveren gözüne batan bir işçiyi keyfi olarak Sarıyer'den Kumburgaz'a ya da Bostancı'dan Şişli'ye nakledebiliyor.

Nakillerle ilgili madde, Anadolu, Şişli ve Bakırköy bölgelerini ayırarak, nakillerin bu bölgeler içinde sınırlandırılmasını getiriyor.

Üçüncü madde ise, işverenin 45 saatlik haftalık çalışma süresine karşı, 40 saatlik çalışma süresi ve fazla mesaiye kalmanın işçilerin rızasına bırakılmasını istiyorlar.

Bu 3 madde dışında, disiplin kurulu, ücret,
kıdem zammı, yıllık ücretli izin
ta ücretli izin günü sayılmasına
ler de yeralıyor.

Şu an brüt ücretlerin 260.000
rında olduğu Migros'ta,
760.000.— TL'na çıkartılması
talebi, gıda, ikramiye, izin, bay
kıdem zammı, yol, aile paraları
talepleri izliyor.

Migros işvereni Koç Holding,
mağazalarının sayısını 33'ten
ortalama 20 milyar ciro yapıyor
nin toplam 1,5 milyarlık talebi

İşvereninin katı, olumsuz tu
idari taleplere yönelik. Çünkü b
rin kalıcı kazanımlar getireceğ
yolunu açacağını, başını ağırta
İşveren, toplu sözleşme görüş
da işten atılanların yeniden işe
nusunda önce söz veriyor, sonra
muyor ve grev başlıyor.

İŞTEN ATILAN ARKADAŞLA SAHİP ÇIKMAK, KENDİ GE SAHİP ÇIKMAKTIR

Toplu sözleşme görüşmelerin
ilk maddelerini (önceliği) İşgüve
lığı ve Çalışma koşulları oluş
deneyimine sahip Tezkoop-İş
nu çok iyi bilir. Bu açıdan işte
işgüvencesinin toplu sözleşme
de sona bırakılması, taktik bir
taya çıkıyor.

Yaşadığımız koşulların day
çilerin işten atılmalara karşı to
bir şekilde karşı çıkmalarının,
Migros işçilerinin bilincine bu
zınmasıyla grev daha güçlü o
İzmir'de 4 işyerinde 90 kadar i
parak grevi kırması Migros iş
kadar bilinç almadıklarını gö
olumsuzluklar, gerekli bilinç
liği kadar, toplu sözleşme gö
pılan taktik hatalarının da pa
hazır olmayıştan kaynaklan

Eksik ve hatalı başlayışına
grevinin başarısı için gerekli
melidir. Çünkü Migros işçiler
arkadaşlarına sahip çıkmaları
kü işten atılan arkadaşlarının
nin sağlanması, kendi işgüven
ması demektir. Çünkü gerek
lar dönemi yaşanıyor, bugün
rın sende..